Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 34 | Łódź, Wtorek, 9 lutego 1932 r. | צענטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, כ׳ אדר א׳ תרצ״ב | № 34

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

דער אידעאל פון שלום

איז די זיכערקייט פון אלע פעלקער

רעדע פון ענגלישען אויסערן-מיניסטער אויף דער ענטוואפנונגס-קאנפערענץ

זיך אנגעהויבען די אלגעמיינע דיסקוסיע וועגען דער ענט-וואפנונג.—רעדע פון פראנצויזישען קריגס-מיניסטער טארדיע

גענף 8 (ספ. טעל.) ביי א פולען זאל האט זיך היינט אנגעהויבען די אלגעמיינע דיסקוסיע אויף דער ענטוואפנונגס-קאנפערענץ.

די דיסקוסיע האט געעפענט מיט א שעה׳דיגע רעדע דער ענגלישער אויסערן-מיניסטער דזשאן סיימאן.

ער האט פעסטגעשטעלט, אז זינט דעם לעצטען שלום, זענען די מלוכות אוועק אויף פערשידענע וועגען. פאר א טייל מלוכות זענען פערפליכטעט די טראקטאטען וועגען ענטוואפנען און אנ׳אנדערער טייל ענטוואפנט זיך, און אזוי-ארום שאפט זיך א דיספראפארציע צווישען די מלוכות אין דער בעוואפנונגס-פראגע.

אין דער היינטיגער צייט גלויבט קיינער נישט, אז דער וועלט-שלום קען געזיכערט ווערען, נאר דורך צוגרייטען זיך צו מלחמה. דער הויכער מצב פון דער בעוואפנונג קען נישט פערטרעטען די זיכערקייט. העכסטענס קען עס שאפען אנ׳אילוזיע פון א זיכערקייט נאר פון דער צווייטער זייט רופט עס ארויס ביי אנדערע פעלקער דאס געפיהל פון נישט זיכערקייט.

דער אידעאל צו וועלכען אלע דארפען שטרעבען איז די זיכערקייט פון אלע פעלקער.

נאכדעם האט גערעדט דער פראנצויזישער קריגס-מיניסטער טארדיע, וועלכער האט גערעדט וועגען בעוואפנונג און שלום.

פראנקרייך האט טארדיע ערקלערט — איז גרייט אנצונעמען אלע פארשלאגען בנוגע ענטוואפנונג. מיר זענען אבער נישט געקומען דא אהער צו ענדערן די ביזאיצטיגע פערהעלטנישען און צו שאפען א נייעם שלום-טראקטאט. אויב מיר ווילען בעשאפען א שטארקע אויטאריטעט, מוזען מיר קלאר אונטערשטרייכען די טריישאפט צו די ביז-איצטיגע פערפליכטונגען. דאס שאפען א דויערנדיגען שלום, דארף פערנעהמען א סך צייט, מיר דארפען אבער אנהויבען די ארבייט פון בויען דאס שלום-ווערק, וואס עס וועלען דארפען פערענדיגען אינזערע קינדער.

טארדיע פראטעסטירט ווייטער געגען אגרו-רופען דעם פראנצויזישען פראיעקט א פאליטישען מאנעווער. דער פראיעקט צילט נאר צו פערזיכערן געגענזייטיגע הילף און אנ׳אינטערנאציאנאלע זי-כערהייט. טארדיע רופט אויס: עס וועט אזוי לאנג נישט זיין געזיכערט דער שלום, ביז מיר וועלען נישט האבען קיין שטארקע פעלקער-ליגע.

קאנצלער ברינינג וועט רעדען היינט.

פראטעסט פון קאנצלער ברינינג

געגען ליטווישן אטענטאט אין מעמעל

גענף, 8 (ספ. טעל.) ווי עס ווייזט זיך ארויס האט דער קאנצלער ברינינג זיך ערשט אין גענף דערוואוסט וועגען ליטווישען אטענטאט אין מעמעל.

דער קאנצלער איז גלייך אוועק צום סעקרע-טאריאט פון דער פעלקער-ליגע, וואו ער האט רעדאגירט א פראטעסט-נאטע, פערוופענדיג זיך אויפ׳ן מעמעל׳ער סטאטוט און אויפ׳ן פאר. 11 פון דעם פעלקער-ליגע-פאקט.

היינט האט קאנצלער ברינינג געפאדערט אנ׳אויסערגעוועהנליכע זיצונג פון דער פעלקער-ליגע, כ׳די צו פראטעסטירען געגען דער פערגוואל-טיגונג פון דער מעמעל׳ער אויטאנאמיע דורך די ליטווינער.

לויט ידיעות וואס זענען דא דערהאלטען געווארען, האבען די ליטווינער ארעסטירט, א חוץ דעם פרעזידענט באטשער, אויך נאך צוויי בעאמטע פון דירעקטאריאט. איצט זענען אלע שוין בעפרייט נאך דעם אמט פון פרעזידענט פערנעמט דער ליטווישער פולקאווניק מערקיס.

די ידיעה וועגען אטענטאט אין מעמעל האט אין גענף געמאכט א געוואלדיגען איינדרוק.

בלוטיגע געשלעגען צווישען קאמוניסטען און היטלעריסטען אין בערלין

בערלין, 8 (ספ. טעל.) נעכטען האבען זיך אין בערלין איבערגע׳חזר׳ט די געשלעגען צווישען קאמוניסטען און היטלעריסטען.

לויט פאליציאישע בעריכטען זענען די גע-שלעגען פארגעקומען אין 30 פונקטען פון דער שטאט. עס זענען פערהאן א סך פערוואונדעטע. איין היטלעריסט איז געשטארבען אויפ׳ן וועג צום שפיטאל.

זעהר א גרויסע צאהל זענען ארעסטירט געווארען.

דייטשע מלוכה-פיהרער אין גענף

לינקס: קאנצלער ברינינג; רעכטס: שטאטס-סעקרעטאר פאר אויסערליכע ענינים פאן בילאוו

א הערצליכען מזל-טוב ווינש איך דער פאמיליע וויאנזאווסקי צום געבורט פון זייער נייגעבוירען

זוהבעלע

איך ווינש זיי ::: גרינגע דערציהונג.

עקיבא גרינבוים

הננו משתתפים בצערו של משפחת

פאבישיאק במות עליהם בנם

נ. ע. שלמה לייב

המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.

088

ישראל גרינשפאנהאלץ, אייזיק ארדינאנס, יחזקאל קויפמאן, חיים גוטער, שלמה הערשקאוויטש, אריה ליפשיץ, גם אני בין המנחמים: צבי הערש קאזלאווסקי

לאדזשער הילפס-פעראיין

„נותן לחם"

סאלנע 14, טעלעפאן 43-145.

טעגליכע קוכען:

1-טע פאלנאצנע 29

2-טע מל'נארסקע 9

3-טע זשעלאזנע 10a

קינדער-היים סאלנע 14

שבת, ד. 13-טן פעבר. קומט פאר

א גראנדיעזער ראוט

א.נ. „ביי אונז איז אמעריליכסטען"

אין לאקאל פון קאמי-פעראיין, שענקיעוויטשא 3/5.

פרייליך און לוסטיג פון 10 אוונט ביז׳ן גרויען טאג אריין.

מיטגלידער און סימפאטיקער ווערען געבעטען צאהלרייך און פינקטליך צו דערשיינען. די הכנסה גייט פאר דער קינדער-היים ביי „נותן לחם".

די לייטונג פון דער יוגענד-סעקציע

ביים „נותן לחם", סאלנע 14.

839

אכטונג, קירזשנער-מייסטער אין לאדז

היינט, דינסטאג, דעם 9-טען פעברואר 1932, פונקט 8 אווענד קומט פאר אין אייגענעם לאקאל זאוואדזקא 4, א זעהר דרינגענדע

פערזאמלונג

מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג:

1) פארלעזען און בעשטעטיגען די סטאטוטען פון הילפס-קאסע ביים צעך.

2) איינארדנען פאך-שולען פאר צעך-מיטגלידער.

3) לוסטראציע אין די ווערקשטעלען א.א.וו.

צוליב דער וויכטיגקייט פון טאג-ארדנונג, בעטען מיר אלע פינקטליך צו ערשיינען.

די פערוואלטונג

פון פעראייניגטע קירזשנער-צעך

אין לאדז, זאוואדזקא 4.

838

ערקלערונג.

דערמיט ערקלער איך, אז די אויפפאדערונג, וואס איז געווען געדרוקט אין „נייעם פאלקסבלאט" נומ׳ 37 געגען דער פירמע שניאורסאהן איז געמאכט געווארען פון בייזוויליגע מענשען, וועלכע זענען גיר אויסען צו שעדיגען די סאלידע פירמע שניאורסאהן און ארייננצובריגען א האס צווי-שען מיר מיט דער אויבענדערמאנטער פירמע. מיט אכטונג

יוסף שווארץ, קאנסטאנטינער 18

835

נאך קורצע שווערע ליידען איז נעכטען געשטארבען אין עלטער פון 43 יאהר מיין ליבע פרוי, אונזער טייערע און אונ-פערגעסליכע מוטער, טאכטער, שוועסטער, שווגערין און טאנטע

נ. ע. הענדל פרוסאק

אשת יחיאל מאיר נ״י

בת ר׳ חיים נ״י, נכדת הרב ה״ג מלינטשיץ זצ״ל

(געב. אויערבאך)

די לויה קומט פאר היינט, דינסטאג, דעם 9. פעברואר 1932, 1 א זייגער בייטאג פון טרויער-הויז, פראנציסקאנער 7, וועהן וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

834

בעקאנטמאכונג.

מיט דעם זענען מיר מודיע, אז דאס ביורא פון דער

גמילת-חסדים-קאסע — ביים הילפס-פעראיין — „נותן לחם" סאלנא 14

איז טעטיג יעדען אווענד אויסער שבת און פון 5–7 אווענד.

אלע, וועלכע פרעטענדירען אויף א הלואה, מוזען זיך מעלדען אין סעקרעטאריאט.

די פערוואלטונג פון „נותן לחם", סאלנא 14

שטורם פון יאפאנישן לופט-פלאט און טאנקן אויפן כינעזישן פארט אונטער שאנכאי

אמעריקאנער פיהרער אז מיט׳ן כינעזישן לופט-פלאט

יאפאנישער שטורם

לאנדאן, 8 (ספ. טעל. היינט האבען די יאפאנער אויפסניי אנגעהויבען א שטורם צו פער-שטארקען די פארטען וואו-סאנג. דער אטאק איז אויסגעפיהרט געווארען דורך 20 לופט-שיפען. 5 טאנקען און א גרויסע צאהל פיעכאטע און מאט-ראזען. דאס מיליטער איז צוגעפיהרט געווארען אויפ׳ן שלאכט-פעלד אויף לאסט-אויטאס.

אין בעשיסען די פארטען, האבען אנטייל-גענומען יאפאנישע קרייסערס און 4 טארפעדאס.

ביז 10 אזייגער פריה האט זיך דעם יאפא-נישען מיליטער איינגעגעבען צו פערנעמען דאס דארף וואו-סאנג און פארערשטע אקאפעס.

די יאפאנישע לופט-שיף-אטאקעס זענען גע-ווארען אפגעשלאגען דורך כינעזישע פערפאלגער. די פארטען זענען נישט פערנומען געווארען.

אויף די רואינען פלאקערען די כינעזישע פאהנען. די יאפאנער האבען געמוזט אפשטעלען דעם אטאק צוליב די געוואלדיגע שנייען. די שפיטעלען אין שאנכאי זענען איבערפולט מיט פערוואונדעטע.

אמעריקאנער פיהרער אז מיט דעם כינעזישען לופט-פלאט

לאנדאן 8 (ספ. טעל.) די לאנדאנער צייטונגען ברענגען פון ווייטען מזרח סענסאציא-נעלע ידיעות. וואס קלערט אויף די לעצטע כינע-זישע נצחונות אין דער לופט. דער קאמענדאנט פון דער כינעזישער לופט-ארמעי איז ער אמערי-קאנער פאלקאווניק בערט האל וועגען וועלכען מען האט ערשט נעכטען דערוואוסט. פאלקאווניק בערט האל פערברענגט לעצטענס אין נאנקין און פריהער אין דער טיף פון כינע, וואו ער האט ארגאני-זירט די כינעזישע לופט שיף-שול.

אצט פערמאגט די כינעזישע ארמעע 40 לופט-שיפען פון נייעסטען טיפ. די פילאטען רע-קרוטירען זיך פון כינעזישע סטודענטען. די אב-שטאמונג פון די לופט-שיפען איז נישט פעסטגע-שטעלט, מען רעכענט, אז פון אמעריקא.

אנפאל אויפן יאפאנישען קאנסול

לאנדאן 8 (ספ. טעל.) אין האנקא ביים טייך האנג-טשע-יאנג, האט זיך נעכטען אבגעשפילט א שרעקליכער פארפאל, א המון כינעזישע זעלנער האבען זיך אריינגעריסען אין יאפאנישען קאנסו-לאט און האבען דארט דעמאלירט די איינריכטונ-גען. דער קאנסול און מעהרערע באאמטע זענען געווארען געשלאגען. אין שטאדט ערווארט מען א באמבארדירונג. אויפן טייך יאנג-טסע, לעבען האנקאו געפונען זיך איינציגע יאפאנישע שיפען.

באמבארדירט אן אקאדעמיע

לאנדאן, 8 (ספ. טעל.) אין דער איירא-פעאישער קאלאניע אין שאנכאי הערשט א גרויסע אינרוהיגקייט וועגען גורל פון די פרעמדע, וואס געפונען זיך אין וואו סאנג. די פרעמדע, ס׳רוב דייטשען, זענען געוועזן פראפעסארען און אסיסטענ-טען אין דער העכערער אקאדעמיע, וואס געפינט זיך אין דער נאהענט פון באמבארדירטען פארט. די היינטיגע באמבארדירונג האט זיי געטראפען אונדערוואורטעס, צוליב וואס זיי האבען נישט געקאנט צוריקקימען קיין שאנכאי. דער דייטשער קאנסול האט זיך געווענדעט מיט א בקשה צום יאפאנישען קאמענדאנט ער זאל פעראָרדנען די ארטילעריסטען אפצושטעלען דאס באמבארדירען די אקאדעמיע.

5000 דערהרג׳עטע כינעזער

לאנדאן, 8 (ספ. טעל.) לויט כינעזישע קוועלען אין שאנכאי בעטרעפען די דערהרג׳עטע כינעזער א צאהל פון 5000.

נעכטען האט אדמיראל קעלי, דער הויפט-אנפיהרער פון ענגלישען פלאט אין יאנג-טסע, קאנ-פערירט מיט פארשטעהער פון דער כינעזישער מאכט און ארויסגערוקט א פראיעקט, אז דאס כינעזישע מיליטער זאל זיך צוריקציהען אויף 23 קילאמעטער פון דער שטאט.

דער פראיעקט האט נישט בעגעגענט קיין גינסטיגע שטעלונג. אדמיראל קעלי האט בדעה היינט צו קאנפערירען מיטן יאפאנישען שעף פון גענעראל-שטאב.

וויפיל האבען די מלוכות אויסגעגעבען אויף בעוואפנונג?

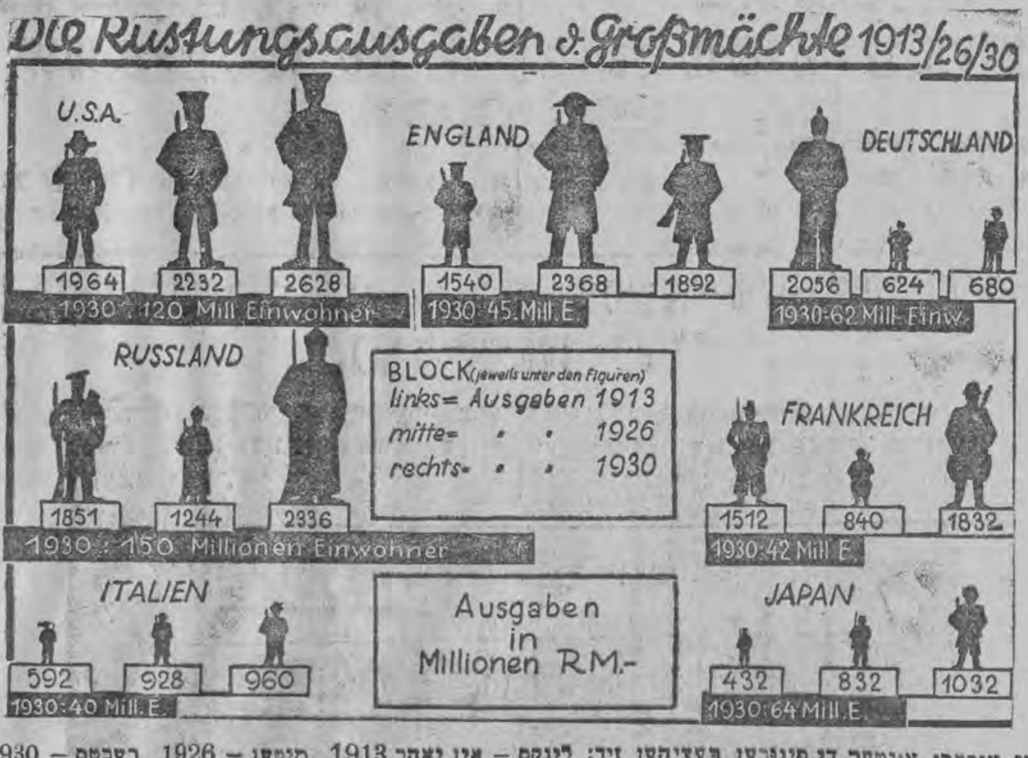

די ציפערן אונטער די פיגורען בעציהען זיך: לינקס – אין יאהר 1913, מיטען – 1926, רעכטס – 1930 די צאהלען זענען אנגעגעבען אין מיליאנען מארק

גענעראל סעמיאנאוו מיט ווייסע גווארדיע מארשירען אויף וולאדיוואסטאק

ריגא, 8. (ספ. טעל.) פון מאסקווע מעלדעט מען אלארמירענדע ידיעות אז דער פיהרער פון דער רוסישער ווייסער גווארדיע און קאזאקען אויפ׳ן ווייטען מזרח וואס ווערען געשטיצט דורך יאפאן, געהען אויף וולאדיוואסטאק, זיי ווילען, נאכ׳ן איינ-נעהמען די דאזיגע שטאט ערקלערען א רוסישע מאנארכיע, אין וולאדיוואסטאק זענען פעהאן ביז 70 טויזענד סאלדאטען פון דער סאוויעט-רוסישער ארמעע.

סאוויעטען געשלאסען א בונד מיט טערקיי

ריגא, 8. (ספ. טעל.) פון מאסקווא מעלדעט מען, אז סאוויעט-רוסלאנד האט געשלאסען אן אפמאך מיט טערקיי, וואס דארף העלפען רוסלאנד אין פאל פון א מלחמה, דער אבמאך איז אונטערגעשרי-בען געווארען דורך דעם טערקישען אויסערן-מי-ניסטער טעווּפיק ביי וועלכער איז איצט אין מאסקווא דער אבמאך איז זעהר וויכטיג אין פאל רוסלאנד זאל זיין געצוואונגען ארויסצוטרעטען אין קריג געגען יאפאן.

דער שוידערליכער אויפרייס אין קוילען-גרובען אין בעלגיען

26 ארבייטער זענען לעבעדיג בעגראבען געווארען דערונטער 3 פוילישע

בריסעל, 8 (ספ. טעל.) לויט אפיציעלע בעריכטען וועגען דער געוואלדיגער קאטאסטראפע אין קוילען-גרובען „מאנסא פאנטען" לעבען שאר-לעראַ, שטעלט זיך ארויס אט וואס: דער אויפרייס האט אויסגעבראכען זונטאג אין דער פריה און איז געוועזן אזוי שטארק, אז אויף א שטח פון 300 מעטער האט עס צושטערט די איינגענג און אויס-גענג און אזוי אום אבגעשניטען פון דער וועלט א גרויסע צאהל בערג-ארבייטער.

ביז איצט האט מען ארויסגענומען 8 אר-בייטער. אלע זענען זיי שווער אבגעבריהט. נאכ׳ן איבערפיהרען זיי אין שפיטאל, זענען צוויי פון זיי געשטארבען. אין קוילען-גרובען געפינען זיך נאך 19 ארבייטער. די רעטונגס אקציע איז זעהר שווער, ווייל אין די קארידארען הערשט א טעמ-פעראטור פון 60 גראד.

ווי עס גיבען איבער די קרבנות פון דער קאטאסטראפע, איז דער אויפרייס אויסגעבראכען אונטערוואַרטעס, אין דערמיט פון הויפט קארידאר.

פאר׳ן גרובען זענען פערזאמעלט גרויסע מאסען. עס זענען נישטא קיין אויסזיכטען צו רא-טעווען די פערשיטע ארבייטער. צווישען די קרבנות, וואס געפינען זיך אונטער דער ערד, זענען פערהאן 3 פאליאקען.

א נייער אמעריקאנער קאנסול אין ווארשא

ניו-יארק, 8 (ספ. טעל.) דער מלוכה-דעפארטאמענט איז מודיע, אז דער אמעריקאנער קאנסול אין ווארשא, הייזלער ווערט איבערגעטרא-גען קיין דאנציג און דער אמעריקאנער קאנסול אין דאנציג פערקענס, ווערט אריבערגעטראגען קיין ווארשא.

צאהן-ארצט
JAKÓB KARMAZYN
לאדז, פאלודניאווא 2
פאר פערזיכערטע אין דער קראנקען-קאסע
העלפט מילען בם מיר בעשטעלען קינסטליכע ציינער, ווערט דאס היילען און ענטפערנען קראנקע ציינער ערלעדיגט אומזאנסט.

טרויער-פייערליכקייט פאר די אומגעקומענע אין אונטערוואסער-שיפעל „מ. 2"

אויפ׳ן ארט פון דער קאטאסטראפע ווערען אריינגעווארפען קרענץ אין ים אריין

מאשין-מצות

ווערט געבאקען אלע טאג פ״ישע און דינע, ווי אויך מצה-מעהל, אייער-פערפעל און כוכארעם לויט קארלסבאדער סיסטעם
מיר עמפפעהלען צו יעדער צייט אונזערע גוט-בעי-קאנטע און פרישע געבעקסען פון אונזער
איבערא = בוואוסטער צוקערביע
ב. ווייזבערג
38 פיעטריקאווער 38
:-: טעל. 143-82 :-:

„ליגת הצדק", לאדז ציגעל-נאס 17.
פיזיקאליש טעראפישער קאבינעט
איז טעטיג טעגליך פון 1–11 מיטאג און פון 4 ביז 6 אווענד געפינט זיך אונטער דער אויפזיכט פון א דאקטאר-ספעציאליסט.
קווארץ-לאמפ, די טערמיע, סאלוקס, עלעקטרישע בעדער.
237

Dr. med.
W. Eychner
אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4
(נעבען קינא „טשארי") טעל. 134-72
נעהמט אן פון 2 1/2 – 4 און פון 7 – 8 אווענד.

Dr. A. SZMIRGELD
ספעציאליסט פון נערווענקראנקהייטען
שפראכשטערונגען, (שטאמלען און אנדערע)
היילונג פון שוואך-ענטוויקעלטע און שווער-ערציהבארע קינדער.
ul. SRODMIEJSKA Nr. 27
טעלעפאן 151-89 פון 5 ביז 7

Dr. med. Haltrecht
ספעצ. ארצט פאר הויט און געשלעכטס-קראנקהייטען
נעהמט אן פון 8—9.30 פריה, פון 12.30—1.30 נאכם. און פון 5 ביז 9 אוו. נר. זונטאג פון 9 ביז 1 מיטאג.
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
פאר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע-פרייזען.
דאמען בעזונדער ווארטע-זאל.

בודזשעט-וויכוחים אין סיים

רעדע פון אינערן-מיניסטער פיעראצקי

ווארשא, 8 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אויף דער היינטיגער סיים-זיצונג איז אין אנהויב בעטראכט געווארן דער בודזשעט פון אינערן-מיניסטעריום.

דעפ. בעך (סאנאציע) האט זיך ארויסגעזאגט פאר רעדוצירען די לוינען פון די שטאטישע בעאמטע. דעפ. פאליאקעוויטש האט זיך שארף ארויסגעזאגט געגען די זעלבסטפערוואלטונגען.

דעפ. לאווינא (האד. סאצ.) האט שארף אנגעגריפען די רעגירונגס-פאליטיק בנוגע די אוקראינער און האט אויסגעפיהרט, אז די אוקראינישע און פוילישע ארבייטער וועלען שוין לעזען דאס אוקראינער פראבלעם אויפ'ן יסוד פון זעלבסטבעשטימונגס-רעכט פון די פעלקער.

בעת זיין רעדע האבען זיך געהערט פערשידענע צווישענרופען.

דעפ. רעזוני, פעטלורעס א קרוב זאגט זיך ארויס פאר אנ'איינטערווענץ געגען ראטען-פערבאנד.

דער יודישער דעפ. יעגער רעדט וועגען דער שלעכטער עקאנאמישער לאגע פון יודען, ער האפט אבער, אז די רעגירונג וועט זיך מרחם זיין און וועט זיך בעמיהען אויסצובעסערען די יודישע לאגע.

דער גפוו. מיניסטער סטאניעוויטש האט גערעדט אין נאמען פון פאליאקען, יודען און ווייס-רוסען פון די קרעסען און האט זיך אויך ארויסגעזאגט געגען שטאנד-געריכטען אגוויינענדיג. אז די גרויסע צאהל טויט-שטראפען האבען נישט געבראכט דעם געהאפטען נוצען.

אינערן-מיניסטער פיעראצקי האט געהאלטען א לענגערע רעדע אין וועלכע ער האט געזאגט. אז פוילען איז נישט קיין פאליציי-אישע מלוכה, אז אין פוילען הערשט איצט פאליטישע, פרעסע און פערזענליכע פרייהייט. די פאליציי שלאגט נישט, עס זענען פונאנדערגעשיקט געווארען צירקולארען צו צוציהען צו פעראנטווארטליכקייט די פאליציאנטען פאר שלאגען.

פאר די אוקראינער ארבייט די רעגירונג אויס א גאנצע רייהע רעכטליכע בערינגונגען, מען וועט אבער נישט ערלויבען צו שאפען שעדליכע ארגאניזאציעס.

דער רעפעראט וועגען בודזשעט פון מיניס-טעריו-ראט האט נישט ארויסגערופען קיין דיסקוסיעס.

די דיסקוסיע איבער'ן בודזשעט פון אגרער-מיניסטעריום איז אפגעלעגט געווארען אויף היינט.

רויב-אנפאל אויף דער קאסע פון טראמוואי-דירעקציע אין דאנציג

דאנציג 8 (ספ. טעל.) ביינאכט האבען זיך אין דער קאסע פון דער טראמוואי-דירעקציע ארייגעריסען רויבער, מאסקירט און בעוואפענט און געפאדערט פון בעאמטען ער זאל זיי ארויס-געבען געלד פון דער קאסע. די בעאמטע האבען געשטעלט א ווידערשטאנד און די באנדיטען האבען זיי בעשיט מיט א האגעל קוילען. צוויי בעאמטע זענען שווער פערוואונדעט געווארען און די אנדערע צוויי זענען ענטלאפען.

די באנדיטען האבען דאן צוגערויבט 6,000 גילדען און זענען ענטלאפען. פאליציי האט זיי באלד נאכגעיאגט און עס איז ענטשטאנען א געגענזייטיגע שיסעריי צווישען די באנדיטען און פאליציי אין די גאסען. א פאליציאנט איז שווער פערוואונדעט געווארען און די באנדיטען זענען נעלם געווארען.

עס זענען געמאכט געווארען פיל רעוויזיעס אין פערשידענע שטאדט-טיילען, נאר אהן רעזולטאט.

א נייע אוקראינישע אנקלאגע געגען פוילען

אין דער פעלקער-ליגע

גענף, 8 ספ. טעל.) די אוקראינער האבען אריינגעטראגען א נייע אנקלאגע, אין דער פעלקער-ליגע אין פוילען צוליב'ן געזעץ-פראיעקט מיליטעריש צו קאלאניזירען די אוקראינישע ערד.

דער סעקרעטאריאט פון דער פעלקער-ליגע האט די אנקלאגע בעטראכט אלס דרינגענד און גיכען וועט דער ענין בעטראכט ווערען.

רבנים אין דייטשלאנד זענען גוזר תענית צוליב הונגער און נויט ביי יודען

א ווענדונג, אז אויך די רבנים אין פוילען זאלען גוזר תענית זיין

בערלין, 8. (ספ. טעל.) א גרויסען איינדרוק האט דא געמאכט דער אויפרוף פון די ארטאדאקסישע רבנים אין דייטשלאנד, אז אלע יודען זאלען פאסטען איבערמארגען זונטאג, ז' אדר (די יאהרצייט פון משה רבנו), אלס צייכען פון טרויער אויף דעם אומגליק פון יודישען פאלק, וואס גפהט אויס אין פיל לענדער פון הונגער און נויט. מען גיט איבער, אז די דייטשע רבנים זאלען זיך האבען געווענדעט צו די פוילישע רבנים, אז אויך אין פוילען זאל מען גוזר תענית זיין אויף די גרויסע נויט וואס הערשט צווישען יודען. דער תענית זאל זיין גלייכצייטיג א פראטעסט פאר דער גאנצער וועלט געגען דער שרעקליכער לאגע, אין וועלכער יודען זענען געשטעלט געווארען. די פערמעגליכע יודען זאלען דאס געלד וואס וואלט געדארפט קאסטען עסען אין יענעם טאג, מנדב זיין פאר די הונגעריגע און נויטליידענדע.

—=):o:(=—

יודען שטארק געליטען פון א גרויסע שרפה אין בוקאווינע

40 יודישע הייזער אפגעברענט

בוקארעשט 8 (ספ. טעל.) אין שטעטיל מאנעסטיא אין בוקאווינא איז אויסגעבראכען א גרויסע שרפה 40 יודישע הייזער זענען אוועק מיטן רויך. די יודישע בעפעלקערונג געפינט זיך אויפן פרייען פעלד. די נויט און עלענד איז גרויס.

75-יעהריגער יוביליי פון דער דייטשער שיף-געזעלשאפט „נארדדייטשער לאיד"

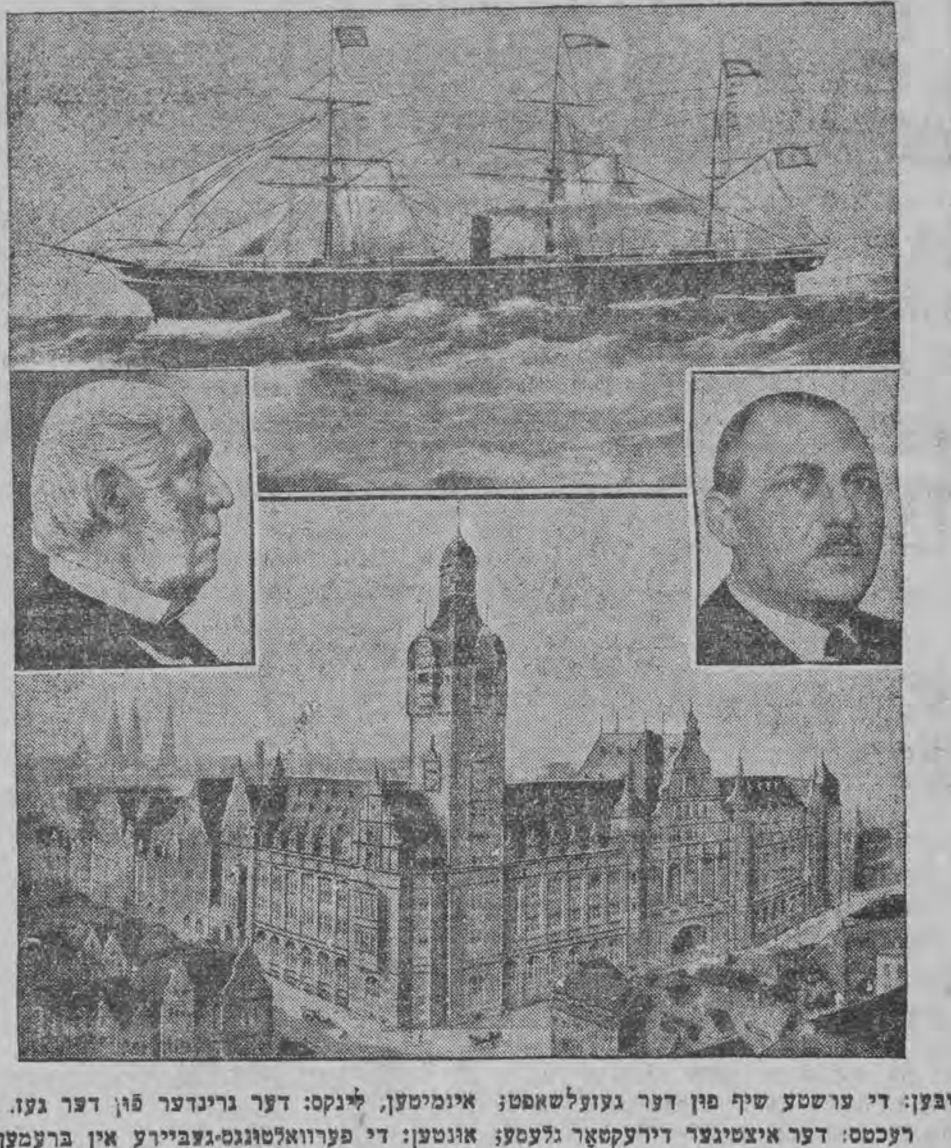

אויבען: די ערשטע שיף פון דער געזעלשאפט; אינמיטען, לינקס: דער גרינדער פון דער געז. מאייער רעכטס: דער איצטיגער דירעקטאר גלעסע; אונטען: די פערוואלטונגס-געביירע אין ברעמען

לאדזער נייעס

וועגען דער פעראָרדנונג

מכוח אויפזיכט איבער פלייש-יאטקעס און וואורשט-געשעפטן

אין יאהר 1931 איז ארויסגעגעבען געווארען א פעראָרדנונג וועגען אויפזיכט איבער פלייש און פלייש-ארטיקלען, ווען די פעראָרדנונג זאל אריין אין קראפט (דאס האט געזאלט געשעהן אין יאנואר בער 1931), איז בעדראהט די עקזיסטענץ פון די פלייש-יאטקעס און וואורשטענהאנדלען די פארשריפטען זענען אין א געוויסער מאס ענהליך צו דער פעראָרדנונג פון 1929 יאהר וועגען בעקעריייען. — א דאנק די בעמיהונגען פון ראט פון די האנדוו. קאמערען און אנדערע ארגאניזאציעס איז געלונגען אפצולייגען אויף 6 חדשים דאס איינפיהרען די פעראָרדנונג, — לעצטענס איז פארגעקומען א בעראטונג פון פארשטעהער פון די פליישער און וואורשטענמאכער-פאכען אין ראט פון די האנדוו-קאמערען אונטער'ן פארזיץ פון דעפ. רויס. ס'זענען אנוועזענד געווען: דעפ. אידזיקאווסקי, דעפ. וועבער, סטארשי ערליך און פארשטעהער פון דעם פאך פון אלע עקען פוילען, — נאכ'ן רעפעראט פון אדוואקאט הערשבערג, וועגען דער בוישוועגדיג קייט צו נאוועליזירען דאס דערמאנטע געזעץ פאר'ן וואויל פון דער מלאכה, און צוליב די ווירטשאפטליכע און בוי-בעדינגונגען איז אויסגעוועהלט געווארען א קאמיסיע פון פארשטעהער פון אלע טיילען פון לאנד, וועלכע וועט צושטעלען דער רעגירונג א געמיינזאמען פראיעקט ווי אזוי צו נאוועליזירען די פעראָרדנונג וועגען אויפזיכט איבער פלייש און פלייש-ארטיקלען.

ביי דער שאכטעל-מאכער קאאפעראציע

נאך א כמעט צוויי יעהריגען שטילשטאנד האט די היגע שאכטעל-מאכער-קאאפעראציע אנגעהויבען אויפ'סניי ארויסצווייזען סמנים פון לעבען.

די געוואלדיגע ירידה פון פאך האט געצוואונגען די זיך ארומ-ייסענדע אנפיהרער פון דער קאאפעראציע זיך צוזאמצורעדען און אלס רעזולטאט דערפון איז נעכטען אין לאקאל פון צענטראלען האנדווערקער-פערבאנד, פאלודניאווא 4 פארגעקומען אונטער'ן פארזיץ פון ה' זעקליקאווסקי די אלגעמיינע פערזאמלונג פון דער קאאפעראציע. אויף וועלכער די מיטגלידער האבען זיך אראפגערעדט פון הארץ, וועגען דעם שפל'דיגען מצב פון שאכטעל-מאכער-פאך, און האבען בעשלאסען אויפסניי אויפצולעבען די אמאליגע שטארקע ארגאניזאציע.

די וואהלען האבען געבראכט פאלגענדע רעזולטאטען:

אלס סטארשי איז געוועהלט געווארען דער ה' משה פרענקעל. אלס פארסטארשעס די ה"ה: א. עלענבערג. י. בוימאן, ש. קאפלאוויטש. אין דער פערוואלטונג: הערש זעקליקאווסקי, ש. הארטשטארק, מ. ווארגאטש, ש. זשארנאווסקי, ר. פערלמוטער, ש. קושער; אלס קאנדידאטען: מ. נאטשאל, י. ד. ראטענבערג, משה וואנש.

רעוויזיאנס-קאמיסיע: לייב קוטנאווסקי, ש שמערקאוויטש, ל. קאזאקאווסקי.

קלאנג-קינא-טעאטער

APOLLO

היינט פרעמיערע!
גרויסער דאפעלטער פראגראם!

1) „CHŁOPI" מעכטיגע פילם-מייסטערווערק
געשאפען אויפ'ן גרונד פון דער ערצעהלונג
פון Wł. Reymont אין די הויפט-ראלען: Mieczysław Frenkiel
A. Leszczyńska, B. Mierzejewski, H. Rydlewski.

2) „מעהר גאז"
גרויסער שמאציאנירענדער פילם מיט
William Harnes, Anita Page
אין די הויפט-ראלען.

נעכסטער פראגראם: „דאס מיידעל פון דער וואלגא"

אנהויב אין געוו. טעג 4 נאכמיטאג, שבת און זונטאג—12 א זייגער בייטאג.

שודערליכער מארד פון א יודישען בחור

פון ראוונא מעלדעט מען א מאדנע מורא'דיגע געשיכטע, וועגען וועלכע עס געהען דארט ארום קלאנגען, די קלאנגען זענען אזעלכע:

אין שטעטעל מארטשין וואוינט א שוחט און זיין פרוי. איינמאל איז צו זיי געקומען נעכטיגען א בחור, א קוזין, וועלכער האט ביי זיך געהאט 2000 זל. צום האנדעל. דער שוחט און זיין פרוי זאלען האבען בעשלאסען דעם בחור צו ערמארדען און ביי איהם צונעהמען דאס געלד. ביינאכט, ווען ער איז געשלאפען, האבען זיי איהם ערמארדעט, און צוגענומען דאס געלד. דעם הרוג האבען זיי בעהאלטען אין דער קאמער פון האלץ.

אין א טאג ארום איז דארט אדורכגעגאנגען א פאליציאנט מיט א פאליציי-שפור-הונד. פלוצלונג האט זיך דער הונד אבגעשטעלט פאר דעם הויז און געגומען שרעקליך בילען. דער פאליציאנט האט פערשטאנען, אז דאס איז „עפעס". ער האט גענומען דעם הונד און איז מיט איהם ארויף אויפ'ן הויף. דער הונד איז צוגעלאפען גלייך צו דער האלץ-קאמער. דער פאליציאנט האט אויפגעמאכט דאס טירעל און בעמערקט שפורען פון בלוט און ער האט געפונען דעם הרוג.

מ'האט דעם שוחט און זיין פרוי גלייך ארעסטירט און זיי געבראכט קיין ראוונא. דארט איז פארגעקומען איבער זיי א שטאנד-געריכט און מ'האט זיי פעראורטיילט צום הענגען. דאס הענגען האט געזאלט פארקומען פאריגען שבת.

אזוי איז ארומגעגאנגען די מעשה אין ראוונא און זי האט ארויסגערופען א גרויסע סענסאציע. מאסען מענשען זענען געגאנגען צו דער טורמע זעהען די מערדער. מען איז אויך געקומען צום עקזעקוציע-פלאץ זעהען די תליה. אבער די טורמע וועכטער האבען ערקלערט, אז זיי ווייסען פון גארנישט און אז ביי זיי אין טורמע איז גארנישט פערהאן אזא „שוחט און זיין פרוי" אלס מערדער.

וואס עס איז פערהאן הינטער די האדיגע קלאנגען איז נישט בעוואוסט.

Dr. med. STUPEL
Ordynator-Roentgenolog Szpitala Miejskiego
האט בעגיימט די אויפנאהמען און רענטגענאלאגיע
אין דער לעטצניצע זגערזשער 17 פון 12—6 נאכם.
זונטאג פון 12 — 2 מיטאג.
אין ווענערישע קראנקהייטען אין דער היים אויף
מיעלטשא-סקיענא 12 (שקאלנא) טעל. 118-28
פון 7—9 אווענד, זונטאג פון 4—6 נאכם.
אונטערזוכונגען און ארבייטסלאזע בעראטונגען און רעצעפטן
מיטוואך און זונטאג בחנם.

לאָדז 9 פעברואַר 1932

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז 9 פעברואַר 1932

א קלאַפּ
דעם פראַקציאָניזם

אײנע פון די שעדליכע ערשײנונגען אינ'ם ציוניזם, איז דער פראַקציאָניזם. דאָס מיינט: דאָס דיפערענצירען און פונאַנדערברעקלען די כחות אויף אומצאָהליגע קלײנע גרופּען מיט פערשידענע פּראָגראַמען און לאָזונגען, וועלכע בעקעמפען זיך העפטיג אײנער דעם אַנדערען און ווירקט אויף דער גאַנצער בעוועגונג דעזאָרגאַניזירענד און אָפּשוואַכענד.

אויב ס'איז פאַראַן א מיינונג, אַז די עקזיסטענץ פון פּאַרטייען איז נישט שעדליך און אפשר גאָר ווינשענסווערט, קען זיך דאָס בעציהען בלויז צו נאָרמאַלע מלוכות, וואו כל'ערליי קאַמפען צווישען די פּאַרטייען ווערען אויסגעשפּילט אינעווייניג, אין דער מלוכה זעלבסט און עס קען נישט זיין קיין רייד וועגען נישט אונטערוואַרפען זיך פון דער מינדערהייט — מיט גוטען צי מיט בייזען — דער מעהרהייט. אַנדערש איז אָבער אין ציוניזם, אין דער „מלוכה אינטערוועגס". הגם אויך דאָ איז די עקזיסטענץ פון פערשידענע פראַקציעס אבסאָלוט נישט שעדליך, אדרבה, זי איז אפשר געוואונשען און קען אפשר דינען אלס בעווייז פון פולסירענדיג לעבעדיג בלוט אין דער אָרגאַניזאַציע, זענען אָבער די בעגלייט-ערשיינונגען, וואָס קומען צוזאַמען מיט דער פראַקציאָנעלער דיפערענצירונג אויסערסט שעדליך און זענען עלול חריב צו מאַכען די גאַנצע בעוועגונג.

עס האָט זיך נעמליך געשאַפען א פּרעצעדענט: היות די ציוניסטישע מלוכה איז א פרייוויליגער בונד פון בירגער, טאָ קוים בין איך פון עפּיס וואָס נישט צופרידען, גיב איך מיר א קלאַפּ מיט דער טיר און גיי מיר מיין וועג בעזונדער, טרעט מיר ארויס פון דער צענטראַלער מלוכה און מאַך מיר א בעזונדער קליין מלוכה'לע. צי קען זיך וועהר מעלען אזא לאַגע אין א רעגעלרעכטער מלוכה? צי איז דאָס דענקבאַר, אַז די סאָציאַליסטען, למשל, אין ענגלאַנד, נישט זייענדיג צופרידען מיט דער רעגירונג, ווייל זי געפינט זיך מאָמענטאַל אין די הענד פון די קאָנסערוואַטיסטען זאָלען אין א שיינעם העלען פרימאָרגען ערקלערען, אַז זיי מאַכען זיך איין א בעזונדער רעגירונג? — אוודאי נישט. אי זיי וועלען עס נישט טוען אי ס'איז פשוט נישט מעגליך זיי זאָלען קענען עס טוען. אין ציוניזם דאַגעגען איז גענוג א וואַהל-מפּלה צו א פּאַרטיי-אינסטאַנץ אָדער, ווער שמועסט גאָר, א פּערזענליכער ווידערווילען צווישען צוויי פראַקציע פיהרער, אַז די שוואַכערע פראַקציע זאָל ברוגז ווערען און „אַרויסטרעטען פון דער מלוכה".

נאָכמעהר, עס איז שוין באַלד געוואָרען ביי אונז א טראַדיציע, דאָס קוים מאַכט שוין עפּעס א פראַקציעלע שבת פאַר זיך, האַלט זי דאַן פאַר איהר הייליגסטען חוב צו קוקען אויף אַלע איבעריגע גרופּירונגען ווי אויף דם-שונאים און צו שיטען אויף זיי פעך און שוועבעל, גאָרנישט קען זיי אָבהאַלטען דערפון, נישט קיין פערגינפטיגע ווערטער, נישט קיין „שלום פערמיטלונגען" און אפילו נישט דער אַלגעמיינער ציל, וועלכער איז סוף כל-סוף פאַר אַלע ציוניסטען — פון עקסט רעכטס ביז עקסט לינקס — הייליג און טייער. אין פראַקציאָנעלער פערבלענדעניש פערגעסען זיי אפילו אינ'ם עצם ציל און ווידמען אַוועק זייערע אַלע כחות און געדאַנקען דער איינציגער אויפגאַבע ווי אזוי די געגנער ליגען שטיינער אויפ'ן וועג.

און אָט דאָ ליגט די גרויסע סכנה. נישט די פראַקציעס זענען שעדליך, נאָר דער פראַקציאָניזם, דער קליינליכער, זינלאָז קעמפענדער פראַקציאָניזם.

צום שבח פונם לעצטען ציוניסטישען צוזאַמענפאָהר מוז געזאָגט ווערען, אַז ער האָט עס פערשטאַנען און האָט געמאַכט די התחלה צו דער ליקווידאַציע פונם פראַקציאָניזם.

עס איז א טעות, ווען אימיצער מיינט, אַז בכלל די פראַקציעס זענען געוואָרען אויפגעלעזט. ניין, דאָס איז נישט געשעהן און וועט וואַהרשיינליך קיינמאָל נישט געשעהן, ווייל פראַקציעס סוף כל סוף באַזירען דאָך אויף פּראָגראַמאַטישע אָדער טאַקטישע מיינונגס-פערשידענהייטען און מענשליכע מיינונגען ווערען נישט געענדערט אויפ'ן סמך פון אזא אָדער אַנדער רעזאָלוציע. שליסלעך, עס שאַדט קיינעם נישט, ווען די פראַקציעס וועלען ווייטער בלייבען עקזיסטירען. דער עיקר, דער צוזאַמענפאָהר האָט געמאַכט דעם ערשטען איינבראָך אינ'ם פראַקציאָניזם. ער האָט — איבער די קעפּ פון מאַנכע פיהרער — צוזאַמענגעבראַכט אונטער איין דאַך און איינגעשפּאַנט צו געמיינזאַמער ציוניסטישער אַרבייט א גרעסערע צאָהל פראַקציעס.

דאָס דאַרף אונטערשטראָכען ווערען אַלס איינער פון די הויפּט-פערדינסטען פונ'ם נאָר וואָס פאָרגעקומענעם 10-טען ציוניסטישען לאַנד-צוזאַמענפאָהר.

אליעזר שיין

אָפּשאַפונג פון דער באַלפור-דעקלאַראַציע?
די רעוועלאַציעס מכח אַראַבישען פאָרשלאַג וועגען א יודיש-אַראַבישער קאָנפערענץ

מיר האָבען אין נעכטיגען נומער געבראַכט די אַלאַרמירענדע רעוועלאַציעס, וועלכע עס האָט געמאַכט דער פיהרער פון די רעוויזיאָניסטען מאיר גראָסמאַן אויף א פּרעסע-קאָנפערענץ. עס האַנדעלט זיך וועגען א פאָרשלאַג פון די אַראַבער צו די יודען בנוגע א קאָנפערענץ ביים רונדיגען טיש, אָבער צו דער קאָנפערענץ זאָלען די אַראַבער קומען מיט פּראָיעקטען, וואָס זענען שוין אויסגעאַרבייט געוואָרען דורך זיי געמיינזאַם מיט דער ענגלישער רעגירונג און וואָס האָבען דעם ציל אינגאַנצען צונישט צו מאַכען די יודישע אַרבייט און אַספּיראַציעס אין ארץ-ישראל, די באַלפור-דעקלאַראַציע זאָל אייגענטליך אינגאַנצען אַנולירט ווערען. וועגען די רעוועלאַציעס פון גראָסמאַן'ען שרייבט די „נ. ס.":

דער טעקסט פון די אַראַבישע פאָרשלאַגען, וואָס איז פערעפענטליכט געוואָרען דורכ'ן ביוראָ פון די רעוויזיאָניסטען, קאָן מען בעצייכענען נאָר אַלס פּראָוואָקאַציע. דאָס אָפּשאַפען פון מאַנדאַט, אָדער בלויז די צוגרייטונג דערצו, קאָן נישט געשעהן כל זמן דער ציל פון מאַנדאַט איז נישט דערגרייכט געוואָרען, כל זמן עס איז נישט ענטשטאַנען קיין יודיש-נאַציאָנאַלע היים. דער געדאַנק צו פערשליסען דעם יודישען ישוב אין זיינע איצטיגע גרעניצען, אפילו ווען עס זאָלען איבערגעלאָזט ווערען די צוויפעלהאַפטע אימיגראַציע-מעגליכקייטען אין אזוי גערופענעם „יודישען ראַיאָן", אָדער דאָס איבערלאָזען דאָס ציוניסטישע ווערק ביים איצטיגען מצב אין אויסשטרייכען די ציוניסטישע שטרעבונגען, קאָן באַין אופן נישט זיין פאַר אונז קיין יסוד פאַר א דיסקוסיע.

דער אַלאַרם פון די רעוויזיאָניסטען וואָלט דעריבער דערפאַר געווען אַן אונבעדינגטע זאַך ווען אונז וואָלט פאַקטיש געדראָהט א וועלכע עס איז נישט קאָנקורענץ אויף די דאָזיגע יסודות. די ערקלערונג פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע צעשטרייט איינזיי מורא. זי ווייזט נישט אָן פון וואַסער קוועלע עס שטאַמט דער דאָקומענט, אָבער זי פערזיכערט, אַז קענענדיג די קוועלע, זעהט זי נישט איין קיין גרונד איהם צוצושרייבען וועלכע עס איז בעדייטונג. די עקזעקוטיווע, הייסט עס, נעמט נישט די זאַך ערנסט. און קיינער אין ציוניסטישען לאַגער קאָן נישט האָבען קיין ערנסטע בעציהונג צו פאָרשלאַגען, וואָס בעדייטען די אויסשטרייכונג פון ציוניזם. די ספּעציעלע אויפרודערונג פון דער יודישער עפענטליכער מיינונג געגען אונפערשטימטע פאָרשלאַגען פון געוויסע אַראַבישע קרייזען ווייזט אויס צו זיין מצד די רעוויזיאָניסטען אַן איבעריגע זאַך. די גאַנצע יודישע עפענטליכע מיינונג און בעזונדערס די ציוניסטישע ווענט לגבי דער דאָזיגער נייער פּראָוואָקאַציע אָנצונעהמען אַן'איינהייטליכע שטעלונג.

פון דער ערקלערונג מצד דער עקזעקוטיווע פון דער יודישער אַגענץ איז צו זעהן, אַז די ענגלישע רעגירונג און די פּאַלעסטינער אַדמיניסטראַציע האָט נישט מיט דער קוועלע פון פאָרשלאָג קיין שום געמיינזאַמעס. ווען אָבער מצד דער ענגלישער זייט וואָלט מען ווירקליך געוואָלט אונטער דעם אָדער יענעם אויסרייד אונטערגראָבען די יסודות פון מאַנדאַט, דאַן וועט דאָס גאַנצע יודענטום און זיין איינציגע אינטערנאַציאָנאַלע רעפּרעזענטאַנץ, די יודישע אַגענץ, זיך שטעלען אין קאַמף פאַר זיינע רעכט. מיר האָבען נאָך גענוג קראַפט צו אזא קאַמף. מיר האָבען איינפלוסרייכע קרייזען יודישע אין די גרויסע מלוכות. מיר האָבען הינטער זיך די ערהאַבענע מיינונג און אונטערשטיצונג מצד די אַנגעזעהענסטע מענשען פון אונזער צייט. מיר קאָנען דערוועקען די פאַראינטערעסירונג פון די מלוכות וואו יודען וואוינען אין גרויסע מאַסען און וועלכע זענען בעלאַסטעט מיט דער שווערער יודען-פראַגע.

אַמעריקע איז שטאַרק און מעכטיג
אָבער פיהרען מלחמה מיט יאַפּאַן קען זי נישט

פון די גרויסע מלוכות, וואָס זענען פאַראינטערעסירט אין דעם קאָנפליקט אויפ'ן ווייטען מזרח, פערנעהמט בלויז אַמעריקע אַן'אויסגעשפּראָכען פיינדליכע שטעלונג צו יאַפּאַן. די איבעריגע פערהאַלטען זיך מעהר אָדער ווייניגער פּאַסיוו. אזוי איז עס מיט די סאָוויעטען, וועלכע ווילען זיך באַין אופן נישט לאָזען פּראָוואָצירען צו א קריג, ענגלאַנד פערהאַלט זיך מיט גרויס רעזערוו, פראַנקרייך אונטערשטיצט יאַפּאַן מאָראַליש. אָבער נישט קוקענדיג דערויף, וואָס די קריגס-אַקציע פון יאַפּאַן אין כינע בעדראָהט זעהר ערנסט די אינטערעסען פון די פאַראייניגטע שטאַטען, קען מען נישט ערוואַרטען, אַז וואַשינגטאָן זאָל אַריבערגעהן פון דער דיפּלאָמאַטישער שפּראַך צו דער שפּראַך פון די האַרמאַטען.

מען דאַרף בעדענקען, אַז א קריג מיט יאַפּאַן וואָלט פאַר די פאַראייניגטע שטאַטען אין ריין סטראַטעגישער הינזיכט געווען זעהר נישט גינסטיג. די ים-סטראַטעגיע האָט זיך שטענדיג און קאַטעגאָריש אויסגעזאָגט געגען פיהרען קריגס-אַקציעס אין א געגענד, וואָס איז ווייט פון די אייגענע פלאָטען-באַזעס. א קריגס-אַקציע אין אזעלכע בעדינגונגען איז א גרויסער פעהלער, וואָס ווערט בעשטראָפט לויט דער גאַנצער שטרענגקייט פון די סטראַטעגישע געזעצען און ברענגט מיט זיך די געפאַהר פון א גרויסער קאַטאַסטראָפע (אזוי ווי ס'איז א שטייגער געווען מיט דער מפּלה פון רוסישען פלאָט ביי צוסימע בעת'ן רוסיש-יאַפּאַנישען קריג).

די פאַראייניגטע שטאַטען גיבען זיך אָפּ א דין וחשבון וועגען דער סכנה, וואָס דראָהט זייערע אינטערעסען אין כינע. עס איז מעגליך, אַז די סכנה וועט אין דער נאָהענטער צייט נאָך מעהר שטייגען, ווייל ס'איז שווער צו גלויבען, אַז די יאַפּאַנער זאָלען רעזיגנירען פון די צילען, וואָס זיי האָבען זיך געשטעלט אין כינע. כדי צו פערטיידיגען זייערע אינטערעסען וואָלטען די פאַראייניגטע שטאַטען געדאַרפט אָנהויבען א קריג מיט יאַפּאַן. דערצו האָבען זיי אין זייער רשות א מעכטיגע פלאָט. די ריזיגע אַמעריקאַנער שיפען זענען פערזעהען מיט די נייעסטע און גרעסטע האַרמאַטען. זיי האָבען פיל אונטערוואַסערשיפלעך, א גרויסע אַוויאַציע. אָבער דאָס אַלעס איז ווייניג. דאָס אַלץ וואָלט געווען גענוג אומעטום, אָבער נישט אויפ'ן פּאַציפישען אָקעאַן.

דער מרחק פון סאַן-פראַנציסקאָ ביז יאַפּאַן איז 5000 ים-מייל און ביי אזא שטח איז דער פלאָט פון די פאַראייניגטע שטאַטען אינגאַנצען אונמעכטיג געגען יאַפּאַן. און אין דערזעלבער צייט איז דער יאַפּאַנישער פלאָט גאָרנישט אונמעכטיג געגען די אַמעריקאַנער געביטען אין מערב טייל פון פּאַציפיק, ווי א שטייגער די פיליפּינען-אינזלען. לויט דעם אָפּמאַך אין וואַשינגטאָן קאָנען די דאָזיגע געביטען נישט פערפעסטיגט ווערען לויט דער מאָדערנער טעכניק. זאָלען די יאַפּאַנער אַרויסזעצען אויף די אינזלען א דעסאַנט, דאַן געהען די אינזלען אויף 100 פּראָצענט אַריבער אין זייער רשות.

מען קאָן קומען צום אויספיהר, אַז א מיליטערישע אַרויסטרעטונג פון די פאַראייניגטע שטאַטען געגען יאַפּאַן איז כמעט ווי אויסגעשלאָסען, לכל הפחות אזוי לאַנג ביז אַמעריקע וועט נישט קומען צו א הסכם מיט די אַנדערע מלוכות, אין דער ערשטער רייה מיט ענגלאַנד. ביז דעמאָלט וועט יאַפּאַן האָבען פרייע הענד און וועט קאָנען פאָרטזעצען איהר אַקציע אין כינע.

פ.פ.ק.

די בעפעלקערונג וואַקסט —
וואָס-זשע איז דאָס גליק דערפון?

לויט דער לעצטענס פאָרגעקומענער פאָלקסציילונג האָט זיך די בעפעלקערונג אין פּוילען פערגרעסערט אין די לעצטע צעהן יאָהר אויף גאַנצע 5 מיליאָן; אַנשטאָט קנאַפּע 27 מיליאָן אין יאָהר 1921, האָבען מיר איצט אין פּוילען 32 מיליאָן נפשות; פּראָצענטועל איז, הייסט עס, די בעפעלקערונג געוואַקסען אויף גאַנצע 19 פּראָצ. דאָס איז, פערשטעהט זיך, א גראָטעסנער וואוקס. אויב די דאָזיגע מענשען-געראַטעניש אין פּוילען זאָל ווייטער גיין מיט אזא טעמפּ, — און עס וועט בעשטימט אזוי זיין — וועלען מיר אין צעהן יאָהר אַרום האָבען ביי 40 מיליאָן מענשען.

בעוויס איז עס פאַר דער מלוכה א פרייליגע דערשיינונג; ווייל דער כח פון א מלוכה איז דאָך סוף-כל סוף אין דער צאָהל פון איהר בעפעלקערונג; דאגה'ט טאַקי, למשל, פראַנקרייך, וואָס די בעפעלקערונג איהרע אַנשטאָט צו מעהרען זיך, פערקלענערט זי זיך גאָר, ווייל א פערקלענערונג פון דער בעפעלקערונג בעדייט אַן'אָפּשוואַכונג פון דער מלוכה און אַן'אויסשטאַרבונג פון פאָלק; און איטאַליען ווידער האַלט זיך שטאַרק ביים לאָזונג פון פרו ורבו.

אָבער' ווי זאָגט מען: ווען פרייט זיך אַן אָרימאַן? ווען ער האָט מעהר קינדער; ווען פרייט זיך א גביר? ווען ער האָט מעהר געלט.

דאָס אייגענע וואָלט מען אויך געקענט אַנווענדען בנוגע דעם וואַקסען פון דער בעפעלקערונג אויף דער וועלט בכלל און אין פּוילען בפרט.

ביי די איצטיגע סאָציאַלע בעדינגונגען איז עס אָבער גאָרנישט אזא שמחה.

ס'איז דאָך א פשוט'ער חשבון: הײַנט פּאָליטישע דאגות פערשאַפט דער וואוקס פון דער בעפעלקערונג ביי די איצטיגע סאָציאַלע בעדינגונגען אויך עקאָנאָמישע דאגות; וואָס גרעסער די משפּחה אַלץ א גרעסערע דירה דאַרף זי, און וואָס מעהר עסערס אַלץ מעהר הוצאה. ווער רעדט נאָך בעת די הכנסה-מעגליכקייטען ווערען קלענער, אזוי ביים יחיד און אזוי אויך ביי א מלוכה: א גרעסערע בעפעלקערונג נויטיגט זיך אין א גרעסערער טעריטאָריע, און דאָס דערברענגט צו קאָנפליקטען צווישען די מלוכות; וואָס מעהר מענשען אַלץ ווייניגער אַרבייט פאַר'ן עולם, בפרט נאָך ביים איצטיגען וואוקס פון דער טעכניק ווען דעם אָרט פון מענשליכע הענד פערנעמען מאַשינען. דערפון דער וואוקס פון אַרבייטסלאָזיגקייט מיט אַלע איהרע שווערע עקאָנאָמישע בעגלייט-ערשיינונגען, ווי הונגער, נויט און עלענד.

צו אזא מין צושטאַנד זענען געקומען די מלוכות איצט מיט זייער אַלץ מעהר וואַקסענדיגער בעפעלקערונג. די בעפעלקערונג אין די מלוכות וועלען דאָך אָבער תמיד וואַקסען, פרעגט זיך טאַקי די שאלה:

וואָס איז די פעולה?

וואָס איז די פעולה פונ'ם וואוקס פון דער בעפעלקערונג, ווען צוזאַמען מיט דער בעפעלקערונג וואַקסט אויך די נויט און די אַרבייטסלאָזיגקייט?

עס איז דעריבער קלאָר, אַז דער וואוקס פון דער בעפעלקערונג וועט נישט זיין קיין ברכה, כל-זמן די מלוכות וועלען זיך געפינען אין דער לאַגע פון יענער משפּחה, ביי וועמען ס'ווערען געבוירען אַלץ נייע קינדער, און טאַטע-מאַמע לאָזען זיך אויף השי"ת און פערטראַכטען זיך נישט וועגען זייער גורל.

ביי אזעלכע אומשטענדען איז דער וואוקס פון דער בעפעלקערונג א קנאַפּער גליק, גיכער — אַן'אומגליק.

דריי פערטעל מיליאָן רובל
פאַר דער ענטוויקלונג פון האַנדווערקער אַרטעלען אין די יודישע קאָלאָניעס

מאָסקווע (יט"א) אַרום דריי פערטעל מיליאָן רובל איז איצט אַסיגנירט געוואָרען פאַר דער אָרגאַניזירונג און ענטוויקלונג פון האַנדווערקער-אַרטעלען אין די ישובים פון די יודישע ראַיאָנען אין אוקראַינע. דערפון איז 300 טויזענד רובל אַסיגנירט געוואָרען דורך דעם „אָרט"-פערבאַנד און דאָס איבעריגע — דורך דעם אוקראַינישען קרעדיט-פערבאַנד פאַר דער געווערב-קאָאָפּעראַציע.

די אַרטעלען ווערען אָרגאַניזירט דורכן „אָרט"-פערבאַנד.

אויף א ספּעציעלער בעראַטונג, וואָס איז די טעג צוזאַמענגערופען געוואָרען אין כאַרקאָוו איז געוועהלט געוואָרען א קאָמיסיע, וואָס דאַרף פעסטשטעלען, אין וועלכע „קאָלכאָזען" מען דאַרף גלייך אָרגאַניזירען נייע האַנדווערקער-אַרטעלען. די אַרטעלען וועלען זיך שטיצען הויפּטזעכליך אויף אָרטיגען רויה-שטאָף. די אַרטעלען דאַרפען דינען אַלס א צוגאַב קוואַל פון הכנסה פאַר די יודישע קאָלכאָזניקעס אין די ווינטער חדשים. דער עיקר פאַר זייערע פרויען און אונטערגעוואַקסענע קינדער.

דער פערעטער אזעוו, דאס מענשליכע רעטעניש

אין באַריס סאַווינקאָוו'ס בוך, ווערט געשילדערט אַן אינטערעסאַנטע סצענע מיט אזעוו'ן אין א פּאַריזער האָטעל. — דער דאָזיגער גענ'אַלער פערעטער האָט זיך קיינמאָל נישט מודה גע-ווען. — ער איז געשטאָרבן אין דייטשלאַנד נאָך דער מלחמה א נישט דערקענטער

פון א. גלאבע

ביז איצט איז נישט אינגאַנצען פעסטגעשטעלט געוואָרען וואָס אַזעוו איז איגענטליך געווען. עס איז אַבסאָלוט פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז ער איז געווען אַן אַגענט פון דער צאַרישער אָכראַנקע געקראָנט גוט באַצאָהלט פון איהר, און האָט זיכער פערראַטען אַ סך רעוואָלוציאָנערען, צווישען זיי אַזויגע, וואָס האָבען איהם יאָהרענלאַנג געהאָלטען פאַר אַ פריינט און חבר. אָבער ער איז געווען בלויז אַ פּראָוואָקאַטאָר? לאָמיר הערען וואָס סאַווינקאָוו זאָגט וועגען אַזעווס פערזענליכקייט:

„אַזעוו איז געווען מיין פריינט, איך האָב געקענט אַזעוו'ן ווי אַ מענש מיט געוואַלדיגער ווילענסקראַפט, מיט אַ שטאַרקען, פּראַקטישען שכל און מיט גרויסער עקזעקוטיוו-פעהיגקייט. איך האָב איהם געזעהען ביי דער אַרבייט, איך האָב געזעהען זיין אייזערנע אויסגעהאַלטענקייט אין רעוואָלוציאָנערער אַרבייט, זיין איבערגעבענקייט צו דער רעוואָלוציע, זיין קיהלען מוט אַלס טעראָריסט און ענדליך זיין שלעכט-באַהאַלטענע צערטליכקייט צו זיין פאַמיליע. איך האָב איהם באַטראַכט אַלס אַ באַוואַסטער דערפאַרענעם רעוואָלוציאָנער, און אַלס אַ פעסט ענטשלאָסענעם מענש. די זעלבע מיינונג האָבען אין אַלגעמיין געהאַט אַלע חברים, וואָס האָבען געאַרבייט מיט אונז — מענער און פרויען פון פערשידענע כאַראַקטערען און טעמפּעראַמענטען, ליכט-גלויביגע און סקעפּטיקער, אַלטע רעוואָלוציאָנערען און גרינגע צוציקעס. דאָס איז אויך געווען די מיינונג פון מיכאַאיל גאָץ, גערשונין, קאַרפּאָוויטש, טשערנאָוו, נאַטאַנסאָן, קאַלאַיעוו, שווייצער, סאַזאָנאָוו, וונאַראָווסקי, אַבראַם גאָץ, סולאַטיצקי, ברעשקאָווסקאַיאַ, בעניעווסקאַיאַ, דאָראַ בריליאַנט, מאַניאַ שקאָלניק, סעוואַסטיאַנאָווא, לוריע און אַ סך, אַ סך באַקאַנטע, אויספּרובירטע, דערפאַהרענע רעוואָלוציאָנערען, נישט אַלע פון זיי האָבען איהם אפשר געליבט אין דער גלייכער מאָס, אָבער אַלע האָבען איהם אומגעהויער רעספּעקטירט, עס האָט אויסגעוויזען אוממעגליך, אַז אַט די אַלע חברים זאָלען מאַכען אַזאַ שווערען טעות".

דאָס איז סאַווינקאָוו'ס אָפּשאַצונג פון אַזעוו'ן אַלס מענש, לאָמיר איצט הערען, וואָס ער האָט צו דערציילען וועגען אַזעוו'ס רעוואָלוציאָנערער (אמת רעוואָלוציאָנערער, נישט פּראָוואָקאַטאָרישער) טעטיגקייט:

„אַזעוו איז געווען אַ מיטגליד פון דער פּאַרטיי סאָציאַליסטען-רעוואָלוציאָנערען פון איהר געבוירען טאָג אָן, אַ מיטגליד פון איהר צענטראַל-קאָמיטעט, פיהרער פון איהר קאַמף-אָרגאַניזאַציע; ער האָט געוואוסט וועגען דעם פערזוך אויף דעם לעבען פון פירשט אָבאָלענסקי, גובערנאַטאָר פון כאַרקאָוו (1902) און האָט זיך באַטייליגט אין די צוגרייטונגען פון דעם אַטענטאַט אויף באָגדאַנאָוויטש'ן, גובערנאַטאָר פון אופאַ, (1903), פון הערבסט 1903 האָט ער אָנגעפיהרט די קאַמפּס-אָרגאַניזאַציע פון דער ס.ר-פּאַרטיי און אַנטיילגענומען אין די פאָלגענדע טעראָריסטישע אַקטען: די דערמאָרדונג פון אינער-מיניסטער פאָן-פּלעווע און גרויספירשט סערגיי, אין די פערזוכען צו הרגענען גענעראַל טרעפּאָוו, גענעראַל-גובערנאַטאָר פון קיעוו: פון באַראָן אונטערבערג, גענעראַל גובערנאַטאָר פון נישני-נאָווגאָראָד; אַדמיראַל דובאַסאָוו, גענעראַל-גובערנאַטאָר פון מאָסקווע; גענעראַל מין און קאָלאָנעל רימאַן; אָפיצירען פון דעם סעמיאָנאָווסקען פּולק, וואָס האָט אין 1905 דערשטיקט די ערשטע רעוואָלוציע; פון דעם אַטענטאַט אויף ראַשקאָווסקין דירעקטאָר פון דער פּאָליטישער געהיים-פּאָליציי; אין דער דערמאָרדונג פון דעם גייסטליכען געאָרגי גאַפּאָן; אין די אַטענטאַטען אויף אַדמיראַל טשוכנין און פּרעמיער סטאָליפּין און אין די דריי פערזוכען צו דערהרגענען דעם צאַר, חוץ דעם האָט ער פאַראויס געוואוסט וועגען דער דערמאָרדונג פון גענעראַל-גובערנאַטאָר סאַכאַראָוו; פון גענעראַל פאָן דער-לאַוניץ; גובערנאַטאָר פון פעטערבורג; פון גענעראַל פּאַוולאָוו, הויפּט מיליטערישער פּראָקוראָר.. און וועגען די פערזוכען צו דערהרגענען דעם גרויספירשט ביקאַלאַי ביקאַלאַיעוויטש און גערשעלמאַן, גענעראַל-גובערנאַטאָר פון מאָסקווע „און אַ סך אַנדערע".

הייסט עס, ער האָט געקאָנט — און אַלס דינער פון דער אָכראַנקע איז עס געווען זיין פליכט — נישט צו דערלאָזען די דערמאָרדונג פון פּלעווען, סערגיי'ען און אַ סך אַנדערע, אָבער ער האָט יאָ דערלאָזט, איז ער, אַלזאָ, נישט געווען קיין אמת'ער פּראָוואָקאַטאָר.

דאָס רעטעניש אַזעוו וועט נאָך לאַנג נישט אויפגעקלערט ווערען, אַ פּראָוואָקאַטאָר איז ער זיכער געווען, וואָס שייך זיין רעוואָלוציאָנערישקייט — האָבען מיר דאָ מסתמא פאַר זיך איינעם פון יענע טונקעלע תהומות פון דער מענשליכער נשמה, וואָס אָן אַ גרינדליכער פּסיכישער אויספאָרשונג וועט מען איהם נישט קאָנען פולשטענדיג באַלייכטען.

מעגליך, אַז אַזעוו איז געווען אַ דואַלע פּערזענליכקייט, אַ טאָפּעלטער מענש, אַזאַ, וואָס איינמאָל איז ער געווען אַ רעוואָלוציאָנער, אַנ'אַנדערש מאָל אַ פערעטער, מעגליך, אַז ער האָט געדינט ביידע, סיי דער רעוואָלוציע, סיי דער אָכראַנקע, און מעגליך, אַז ער האָט קיינעם פון זיי נישט געדינט, נאָר זיך אַליין, זיין אייגענעם, גראָבען, נידערטרעכטיגען עגאָאיזם. אָבער דאָס אַלץ דערקלערט נאָך פאָרט זעהר ווייניג, עס איז אַ רעטעניש, נישט קוקענדיג אויף אַלע טעאָריעס, וועגען איהם. טאָ לאָמיר בעסער איבערגיין צו די פאַקטען.

קלאַגען וועגען אַזעוו'ן און זיין פערדעכטיגער ראָלע האָבען זיך געטראָגען אין דער עסערישער פּאַרטיי פון לאַנג, נאָך אין 1902 זענען שוין געווען באַריכטען, אַז אַזעוו שטייט אין פערבינדונג מיט דער צאַרישער פּאָליציי, אָבער די קלאַגען זענען קיינמאָל נישט גענומען געוואָרען ערנסט. די פּאַרטיי-פיהרער האָבען זיי דערקלערט מיט אַ חשק פון דער פּאָליציי צו באַשמוצען דעם וויכטיגסטען רעוואָלוציאָנערען טוער און אויף אַזאַ אופן די גאַנצע פּאַרטיי. די אָפענע באַשולדיגונג איז, ווי באַוואוסט, געקומען אין 1908 דורך בורצעוו'ן, די פּאַרטיי האָט אויך דעמאָלט נישט געלייגט קיין צופיל אַכט אויף דער באַשולדיגונג, נאָר בורצעוו האָט נישט גערוהט און כסדר באַנייט זיינע אויפדעקונגען, עס איז באַשלאָסען געוואָרען צו מאַכען אַ משפט, און אַלס ריכטער זענען אויסגעקליבען געוואָרען די באַוואוסטע רעוואָלוציאָנערע טוערס: לאָפּאַטין, פעטער קראָפּאָטקין און וועראַ פיגנער, סאַווינקאָוו האָט נאָך אַלץ נישט געגלויבט אין אַזעווס פערראַט, ער האָט בעלאָזט וויסען אַזעוו'ן וועגען דעם משפט, אַזעוו האָט רוהיג דערקלערט אַז ער וועט אַליין קומען צום פּראָצעס, אָבער סאַווינקאָוו האָט איהם נישט געוואָלט לאָזען. ער האָט געהאַלטען אַז ס'איז אומזיסט זיין, אַזעווס ווירדע, ער אַליין, סאַווינקאָוו, האָט זיך אונטערגענומען צו פערטרעטען אַזעוו'ן ביים געריכט, צו מאַכען אַ לאַנגע געשיכטע קורץ — די ריכטער האָבען בעקומען אַזויגע באַווייזען אַז מען האָט מעהר נישט געקאָנט צווייפלען עס האָט אָנגעהויבען צו צווייפלען אַפילו סאַווינקאָוו אַליין, וואָס איז די גאַנצע צייט פון משפט געשטאַנען אין בריהדליכער פערבינדונג מיט אַזעוו'ן.

דער צענטראַל-קאָמיטעט האָט אָבער נישט געקאָנט זיך באַשליסען צו פערמשפטן אַזעוו'ן הינטער די אויגען. ער האָט געוואָלט אַזעוו'ן ברענגען פנים אל פנים מיט דער שרעקליכער באַשולדיגונג. סאַווינקאָוו אַליין, אגב, האָט דאָס געהאַלטען פאַר אומנויטיג, ער האָט באַטראַכט אַזעווס שולד פאַר באַוויזען, און פאָרגעשלאָגען אַז דאָס רעוואָלוציאָנערע געריכט זאָל דעם פּראָוואָקאַטאָר פערמשפטן צום טויט. סאַווינקאָוו אַליין איז געווען גרייט דורכצופיהרען דעם אורטייל, דעם 5-טען יאַנואַר 1909, איז אַ קאָמיטעט, וואָס איז באַשטאַנען פון טשערנאָוו'ן, „ביקאַלאַיען", און סאַווינקאָוו'ן, געקומען צו אַזעוו'ן אין הויז אויף 245 בולוואַר ראַספּאַי, פּאַריז, סאַווינקאָוו דערציילט:

(סוף מאָרגען).

70 מיליאָן ראַדיאָ-הערער פון דער גאַנצער וועלט רופען צו שלום און אחדות

אין דעם מאָמענט, ווען עס האָבען זיך אָנגעהויבען די זיצונגען פון דער אַזוי וויכטיגער איבערנאַציאָנאַלער ענטוואָפענונגס-קאָנפערענץ, אין דעם מאָמענט, ווען די פאָרשטעהער פון אַלע פעלקער זענען זיך צוזאַמענגעקומען, כדי צו געפינען אַ וועג, ווי אַזוי צו ענטוואָפענען זייערע אַרמעען און בכלל אָנצוהויבען אַ ענערגישע אַקציע פון אַ מאָראַלישער ענטוואָפענונג פון די פעלקער, לויגט זיך באַזונדערס אָפּצושטעלען אויף די באַדייטונג פון די פעלקער, לויגט זיך באַזונדערס אָפּצושטעלען אויף די באַדייטונג פון ראַדיאָ אַלס אַ מיטעל, מיט וועלכען מען קאָן בויען דויערהאַפטע בריקען פון אחדות און פערשטענדיגונג צווישען די פעלקער.

ראַדיאָ האָט אָנגעהויבען זיין טעטיגקייט אַלס טערן ציכען פון דער פריינדליכסטער מיטאַרבייט צווישען די פעלקער. טאָג איין טאָג אויס פערשפּרייטען די ראַדיאָ-כוואַליעס אוצרות פון געדאַנקען און קולטור-ווערטען. די 70 מיליאָן ראַדיאָ-הערער פון דער וועלט, באַקענענדיג זיך מיט קולטור-ווערטען פון די פערשידענע פעלקער און לענדער, האָבען זיי אָנגעהויבען צו אַכטען און אָנערקענען די קולטורען פון פרעמדע מלוכות, אפילו פון אַזעלכע, מיט וועלכע דאָס באַטרעפענדע לאַנד פון ראַדיאָ-הערער האָט נישט קיין גוטע באַציהונגען. מיט איין וואָרט די טאָג-טעגליכע ראַדיאָ-אוידיציעס פון דער גאַנצער וועלט האָבען געהאַט די גוטע ווירקונג, אַז צום ראַדיאָ האָט מען זיך אָנגעהויבען צו באַציהען אַלס צו דעם אַמבאַסאַדאָר פון פרידען און פערשטענדיגונג. די דאָזיגע אַטמאָספערע פון אַזאַ ענגער צוזאַמענאַרבייט אויפ'ן ראַדיאָ-געביט איז ענטשטאַנען אַ דאַנק דער פערשטענדיגונג פון די ראַדיאָ-סטאַציעס פון פערשידענע לענדער. עס איז געשאַפען געוואָרען אַן אינטערנאַציאָנאַלער ראַדיאָ-פאָנישער פערבאַנד אַזאַ מין ראַדיאָ-פעלקער-בונד, אַ דאַנק וועלכען עס איז שוין נישט איינמאָל אויסגעמיטען געוואָרען אַ מלחמה אויף די ראַדיאָ-כוואַליעס. די דאָזיגע פריינדליכע צוזאַמענאַרבייט פון די ראַדיאָ-סטאַציעס, האָט שוין אפילו דערפיהרט דערצו, דאָס צווישען פוילען און דייטשלאַנד איז געשלאָסען געוואָרען אַ נישט-אַגרעסיע-פאַקט און די ראַדיאָ-סטאַציעס פון ביידע לענדער טאָרען פון יעצט אָן מעהר נישט פיהרען קיין שום פּאָליטישע מלחמה אין עטער. עס איז דאָך קלאָר, אַז אַזאַ ראַדיאָ-מלחמה וואָלט געקאָנט ווערען זעהר געפעהרליך פאַר די פעלקער. צום גליק ווערט ווייטער פאָרטגעזעצט די פערשטענדיגונג צווישען די פעלקער אויפ'ן געביט פון ראַדיאָ און אַ דאַנק דער טעטיגקייט פון דעם ראַדיאָ-פעלקער-בונד ווערט דער ראַדיאָ אַ ווערקצייג פון פרידען, פערשטענדיגונג און מאָראַלישער ענטוואָפענונג.

איז דער גרויסער אַקציע פון מאָראַלישער ענטוואָפענונג, וואָס די וועלט האָט אָנגעהויבען אַ דאַנק דער איניציאַטיוו פון פוילען, ווערט אויך געגעבען אין באַטראַכט די ראָל פון ראַדיאָ, וואָס האָט מיט זיינע טויזענד פינף הונדערט ראַדיאָ-סטאַציעס אַזאַ גרויסען איינפלוס און ווירקונג אויף די צוועהנדליגער מיליאָנען ראַדיאָ-הערער אויף דער וועלט.

סענסאַציאָנעלע פאַמיליען-דראַמע פאַר'ן געריכט

נעכטען האָט דאָס ווילנער געריכט באַטראַכט אַ פּראָצעס, וועלכער איז ענטשטאַנען אויפן גרונד פון אַ פאַמיליען דראַמע אין אַ ווילנער יודישער משפחה.

דעם פּראָצעס האָט פערפירט די ווילנער יונגע פרוי בערטע שקלאָווסקי געגען איהר מאַן מיט וועלכען זי לעבט איצט נישט הגם זיי האָבען שוין ביידע אַ קינד.

פאַרן געריכט האָט שקלאָווסקא דערציילט פאָלגענדע געשיכטע:

מיט אַ געוויסער צייט צוריק האָט זי זיך באַקענט מיט איהר איצטיגען מאַן און זיך אין איהם שטאַרק פערליבט. איהרע עלטערן זענען געווען געגען דעם דאָזיגען שידוך, זי איז אַנטלאָפען פון שטוב און אָפּגעשטעלט אַ חופה מיט שקלאָווסקין אין ניי-ווילייקע, שטעלענדיג אַזוי אַרום די עלטערן פאַר אַ געשעהענעם פאַקט.

די עלטערן האָבען געמוזט איינשטימען מיט דער געשאַפענער לאַגע און אַריינגענומען דאָס פערליבטע פאָרל צו זיך אין שטוב.

דאָס פאָרל איז אָבער נישט לאַנג געווען גליקליך. דער יונגערמאַן האָט קענטיג חרטה גע-האָט אויף זיין שריט און אָנגעהויבען צו פייניקן זיין יונג ווייבעל. דאָס פאָרל איז דאַן אריבערגעפאָהרען צו זיינע עלטערן, אָבער אויך דאָ האָט נישט געהאָלפען. די פרוי האָט איהם געמוזט פערלאָזען און געוואוינט ביי איהרע עלטערן.

דער מאַן האָט אָבער געפאָדערט ביי איהר אַ גט. די פרוי האָט אָבער מסכים געווען צו נעמען אַ גט, פאָדערענדיג אָבער דערפאַר 500 דאָלאַר.

פון דעמאָלט אָן האָט דער מאַן איהר אָנגעהויבען צו פערפאָלגען, און איינמאָל טרעפענדיג זי אין גאַס איז ער זי באַפאַלען און מערדערליך צושלאָגען אַזוי אַז מען האָט זי געדאַרפט אָפּפיהרען אין דער „גיכער-הילף".

די פרוי האָט איהם דאַן אָנגעקלאָגט אין געריכט.

דער מאַן טענהט אָבער, אַז ער האָט גע-שלאָגען זיין ווייב, ווייל זי האָט זיך אויפגעפיהרט נישט אַזוי ווי ער האָט פערלאַנגט.

דער פערטיידיגער פון אָנגעקלאָגטען אַדוואָקאַט פרידמאַן האָט פאָרגעלייגט דעם פּראָצעס אָפּצולייגען, מחמת ער דאַרף צושטעלען נייע עדות.

דאָס געריכט האָט מסכים געווען מיט די אויספיהרען און האָט דעם פּראָצעס אָפּגעלייגט.

די טעמע פון טאג

זענען די נייעסטע
פּערפומען
— און —
קאסמעטיק

קאָנקורענץ פרייזען!

הורט! דעטייל!

איז דער מאדערנסטער פערפומעריע
J. DRUKIER
ZAWADZKA 5 — TELEFON 175-92
פאַר אנגראסיסטען — ספעציעלער ראבאט.

אין בראַזיליען הייצט מען די לאָקאָמאָטיוון מיט סאָווע!

האַנדווערקער און האַנדעל

אויף דער וואָר

פאַרוואָס זענען אויסגעמיטען געוואָרען די יודישע פאַכען

אַ שווערער פּאַטום הענגט איבער דער לאָדזער האַנדווערקער־קאַמער, וועלכער דערלאָזט נישט צו קיין נאָרמאַלער אַרבייט. אַנדערהאַלב יאָהר האָט נישט געקענט צוזאַמענגערופען ווערען קיין פּלענאַר־זיצונג, ווייל די ליבעראַלע קריסטליכע גרופּע פון די ראַטמענער האָט נישט געקענט פּועל'ן ביי זיך צו שאַפען אַ שטענדיגע מעהרהייט מיט דער הילף פון די יודישע ראַטמענער.

אַנדערהאַלב יאָהר האָט די קאַמער געאַרבייט אָהן אַ דירעקטאָר, נאָר צוליב דעם, ווייל די פּלענאַר־זיצונג איז נישט צוזאַמענגערופען געוואָרען און די וואַהל פון דירעקטאָר פאַלט אַרונטער דער קאָמפּעטענץ פון דער פּלענאַר־זיצונג. פון דעם פאַקט האָבען מיר יודען גראָד קיין גרויסען שאָדען נישט געהאַט, מיט דער פּערזאָן וועלכע האָט פערטרעטען דעם דירעקטאָר, האָבען מיר זיך נישט געברויכט צו שעהמען.

איבער אַ האַלב יאָהר איז די האַנדווערקער־קאַמער געווען אָהן אַ פּרעזידענט, — איז שוין די פּלענאַר־זיצונג צונויפגערופען געוואָרען איז זי ווידער אויפגעריסען געוואָרען דורך די ענדעקישע ראַטמענער. צוליב די דאָזיגע סיבות האָט די קאַמער געליטען אָרגאַניזאַציאָנעל, דאָס וואָלט אָבער נאָך נישט געווען די גאַנצע צרה, דען ביי אַ געוויסער אָנשטרענגונג האָט די אַרבייט דאָך נאָרמאַל געקלאַפּט. עס זענען אָבער געווען פאַלען ווען געוויסע פאַכען האָבען געהאַט אַ גרויסען שאָדען צוליב דעם, וואָס די פּלענאַר־זיצונג איז נישט צוזאַמענגערופען געוואָרען, אין איינעם אַזאַ פאַל וועלען מיר בעלויכטען.

ווי בעוואוסט איז מיט'ן אַריינגעהען אין קראַפט פון אינדוסטריע־געזעץ אַ גרויסע צאָהל האַנדווערק־פאַכען נישט פערעכענט געוואָרען אַלס בעל־מלאכות. די ליצני הדור זאָגען, אַז עפּעס ווי אויף להכעיס זענען ספּעציעל יודישע פאַכען אַרויסגעלאָזט געוואָרען פון דער ליסטע, ווי: סוויטער־מאַכער, שטרימפּוועבער, שאַכטעלמאַכער, וועבער, וועש־ניהער, גלעזער, טאַמבורירער, שטיקער, און אַנדערע ענליכע, וועלכע געפינען זיך ס'רוב אין יודישע הענד, די ליצני הדור געהען נאָך ווייטער און זאָגען, ווען די אַלע פאַכען וואָלטען פערעכענט געוואָרען אַלס האַנדווערקער, וואָלטען אַלע האַנדווערקער קאַמערען געהאַט אַ יודישע מעהרהייט, דען די יודישע האַנדווערקער וואָלטען איבעראַל געציילט איבער פופציג פּראָצענט פון אַלע האַנדווערקער, — אַזאַ צושטאַנד האָט נישט געטאָרט צוגעלאָזען ווערען און דעריבער האָט מען אַביסעל שמעלער געמאַכט די ליסטע פון די האַנדווערקער־פאַכען.

צווישען ד יפעהלענדע איז אויך דאָס טאַמבורירער־פאַך, ווער עס קען דאָס פאַך און דאָס מענשען־מאַטעריאַל וועט צומאַכענדיג די אויגען מעיד זיין, אַז דאָס קען יז אַ טיפּיש האַנדווערקער־פאַך. טאַמבוראַציע איז אַזאַ אַרט שטיקעריי און ווערט אויסגעפיהרט אויף מאַשינען ,זעהר ענליכע צו ניה־מאַשינען, צוליב דער פערשידע־אַרטיגקייט פון דער מלאכה מוז אַ גוט קוואַליפיצירטער אַרבייטער לערנען שעהנע, יאָהרען ער זאָל קענען דאָס פאַך.

אין די לעצטע דריי יאָהר אָבער זענען צוגעקומען איבער הונדערט פּראָצענט טאַמבורירער, עס בעהמט זיך דערפון, וואָס אַ לערן־יונג איז איניגע חדשים אין דער לעהר, לערנט זיך אויס איין אַרט טאַמבוראַציע און באַמיגירט זיך שוין אַלס זעלבסטשטענדיגער מייסטער און קאָנקורירט מיט אַלטע פאַכלייט. דער אַלטער פאַכמאַן וועט דאָך נישט אַוועקגעבען זיין אַרבייט פאַר גראָשענס, האָבענדיג אַ פאַמיליע אויסצוהאַלטען, זיין געוויסען לאָזט איהם דאָס אויך נישט, אָפּהאָרעווענדיג איבער אַ האַלב־צעהנדליג יאָהרען אויף די בלויזע פאַכלעהרע, אָפּצוגעבען זיין האָרעוואַניע פאַר אַ שמעק־טאַבאַק, עס איז גענוג צו בעמערקען, דאָס אַ אָביעקט פאַר וועלבען מען האָט פאַר דריי יאָהר געצאָהלט פינף זלאָטעס, צאָהלט מען יעצט קוים 1 זלאָטי, אָדער 80 גראָשען, אויסער דעם איז טאַמבוראַציע אויף קליידער נישט מעהר מאָדערן, וואָלט מען דעריבער בעדאַרפט צו רעדוצירען די אַרבייטס־הענד און נישט צו פערגרעסערען ווי עס איז ביזאַיצט דער פאַל.

דער טאַמבורירער־פעראיין ביים לאָדזער האַנדווערקער־פערבאַנד פּאָלודניאָווא 4, האָט צוליב דעם פאַראַיאָהר זיך געווענדעט צו דער האַנדווערקער־קאַמער מיט אַ געהעריג מאָטיווירענדען מעמאָריאַל וועגען פערעכענען דאָס פאַך אין די ליסטע פון די האַנדווערקער־פאַכען, דאָס זאָל קודם כל ב־ענגען דערצו, אַז עס זאָלען זיך נישט מעהרען קיין ווערקשטעלען, דען די ביזאיצטיגע ליידען אויך בויט. די פראַגע איז פּאָזיטיוו ערלעדיגט געוואָרען אין דער קאַמער, מען ברויך בלויז אַ סאַנקציע פון דער פּלענאַר־זיצונג, און צוליב דעם איז ווירקליך אַ שאָד, וואָס די האַנדווערקער־קאַמער איז אַזוי לעבענסאונפעהיג און קאָן צוליב פּערזענליכע אָדער פּאָליטישע מניעות קיין פּאָזיטיוועס נישט שאַפען.

מיט'ן אַריינגעהמען די טאַמבורירער אין די רייהען פון די האַנדווערקער־פאַכען, איז נאָך לאַנג דאָס פאַך נישט געראַטעוועט. עס וועט אָבער פערלייכטערט ווערען דאָס אָננעהמען אַ אַקציע צו פערבעסערען דאָס פאַך צוליב'ן צייטווייליגען בעגרענציען פון צופלוס פון נייע בעל מלאכות ,און דאָס וואָלט שוין געווען אַ געווינס.

ב. פּרוינער.

צו אַלעדאַמען־שניידער בעשטעלט אין לאָדז

(אויפרוף)

דער הערשענדער קריזיס, וועלכער האָט די פּראָדוקציע פון אונזער שטאַה פערקלענערט ביז אַ מינימום, ווי אויך די גוואַלדיגע קאָנקורענץ, וועלכע האָט דערפיהרט דערצו דאָס עס ווערט געאַרבייט כמעט ווי פאַר בחנם צווינגט אונז דאַמען־שניידער בעשטעלט אָנצונעמען אַ געהעריגע אַקציע צו ערהאַלטען אונזער פאַך אין אַזאַ קריטישע צייט ווי מיר לעבען יעצט איבער.

די צו־מוזען מיר זיין גוט אָרגאַניזירט אין איין אָרגאַניזאַציע, בכדי צו קענען דערהאַלטען, אַז אונזער פאַך זאָל איינגאַנצען צו גרונד נישט געהען. ליידער זענען אונזערע רייהען געשפּאָלטען געוואָרען, צוליב געוויסע סיבות ווילען מיר נישט אַרויסטרעטען אין די עפענטליכקייט געגען די דאָזיגע פערזאָנען, וועלכע האָבען זיך אין אַזאַ שווערען מאָמענט ערלויבט אויף אַזאַ מין „ספּאָרט". מיר גלויבען דאָס אונזערע פאַך־קאָלעגען, וועלכע זענען מיט אונז צוזאַמען אויסגעהאָלפען יאָהרען לאַנג אין איין אָרגאַניזאַציע וועלען פערשטעהן אויסצוראָטען דעם אַנטאַגאָניזם, וועלכער איז פערזייהט געוואָרען אין אונזערע רייהען, און וועלען אַלע ווי איינער שטעלען זיך צוזאַמען מיט אונז אין איין רייה בכדי וצו קענען איינהאַלטען אונזערע עקאָנאָמישע פּאָזיציעס און נישט דערלאָזען צום אונטערגאַנג ווערקשטעלען, וועלכע עקזיסטירען זייט צעהנדליגער יאָהרען. מיר זענען פעסט איבערצייגט, אַז אַלע צוזאַמען וועלען מיר קענען אויסגעפינען גענוג מיטלען צו קענען לינדערען די שווערע לאַגע, וועלכע הערשט אין אונזער פאַך. שרייבט איך איין אַלס מיטגלידער אין אונזער אָרגאַניזאַציע אין שניידער־צעך, פּעטריקאָווער 20, וועלכע עקזיסטירט שוין 25 יאָהר און איהר עקזאַמען אויפ'ן פּראָפעסיאָנעלען געביט האָט זי שוין פיל מאָל בעלייגט.

ביז'ן ערשטען מערץ ד. י. ווערען אָנגענומען נייע מיטגלידער אָהן איינשרייב געלד און דער ביישטייג איז פערקלענערט געוואָרען אויף 2,50 אַ חודש. די קאַנצעלאַריע איז אָפען טעגליך פון 8,30 ביז 10,30 אין אָוענד.

סעקציע דאַמען־בעשטעלט ביים שניידער צעך אין לאָדז, פּעטריקאָווער 20.

מייער זאַריסקי, י. מאָשקאָוויטש, ל. בעקער א. בעקער, מ. גורט, ח. בעסער, מ. דראַמינאַווסקי, י. קליינמינץ, י. ליידעראָוויטש, א. קויאַווסקי, ש. לאַסאַצקי, י. גאָלדקאַפּ, ד. פלאַסטער, י. צימערמאַן, א. צימערמאַן ל. מאָרדקיעוויטש, מ. קאַרפּינסקי, י. שוואַרץ, ש. ברייטשטיין, י. שלאַבוס, א. פליישהאַקער, ח. אַראָנאָוויטש, ע. אַלטמאַן, ס. אַלעקסאַנדער, י, ביגעלאַיזען, מ. בליטענטייל, ש. ברוטמאַן, מ. ברייטשטיין, ח. בליטענטייל, ש. ברוטמאַן מ. כאַבאַנסקי, פ. דעסאָו, י. גרינבאַום, ק. גאַרנצאַרזש, ה. גאָלדמאַן, פ. גלוכי, א. געדיקער, י. גאַרעליק, מ. הייזאַן, ה. הויז, מ. יאַכימאָוויטש, מ. אימבער, ש. קאַטשקאַ, ח. קערשנער, מ. קושניערזש, מ. קאַרפּינסקי, ג. קאַטשקאַ, ש. קליין, ש. לייכמאַן, י. לאַמוס. י. האַסטערנאַק, א. רייטבערגער, ד. ריבאַק, וו. ראָזענבלאַט, מ. ראָזענבערג, פ. ראָזענצווייג, ב. שוסטאַק, פ. שוואַרץ, ע. טאַראַנטשיק, י. טענענבאַום, ב. זילבערשטיין, ש. זילבערמאַן, א. ראָזענבלאַט, ב. זילבערשטיין, ג. ליבערמאַן, נ. רוזשאַנסקי, ה. הויז, י. מיטעלמאַן, א. לערער.

וואָס יעדער סוחר און האַנדווערקער דאַרף וויסען?

דער ריטשאַלט פון אומזאַץ־שטייער פערברייטערט געוואָרען אויך אויף קליינאינדוסטריעלער

די פאָראויסגעזעהענע אויסמעסטונג פון אומזאַץ־שטייער אין פאָרם פון ריטשאַלט האָט געזאָלט אַרומנעהמען נאָר בעלי־מלאכות, וועלכע דאַרפען בעזיצען האַנדווערקער־קאַרטען (די פאַכען, וואָס זענען אויסגערעכענט אין אַרט. 142 פון צעכען־געזעץ לגבי וועלכע עס דאַרף אויך אָנגעווענדעט ווערען די סטאַווקע פון 1 און אַ פערטעל פּראָצ. פון אומזאַץ. — דאָס איז אָבער נישט נוגע געווען אַנדערע פאַכען, למשל ,לעדער־גאַלאַנטעריע, טריקאָטאַזש, וועש דרוקערייען, העפטער א.א.וו. — אַ דאַנק די בעמיהונגען פון צענטר. יוד, האַנדוו. פערבאַנד איז געלונגען אויסצווירקען אַז דאָס אויסמעסטען דעם אומזאַץ־שטייער אין פאָרם פון ריטשאַלט וועט אַרומבעהמען אויך אַלע אָהן אויסנאַהם בעלי־מלאכות און קליינאינדוסטריעלער, וואָס קויפען אויס פּאַטענטען 8־טע קאַטעגאָריע ווענענס אומזאַץ האָט דערגרייכט אין וואַרשאַ 45.000 זל. און אויף דער פּראָווינץ 35 טויזענד זל. — ווי אונז איז בעוואוסט איז שוין אַזא פאַראָרדנונג אונטערגעשריבען געוואָרען דורכ'ן מיניסטעריום.

וועגען נאָוועליזירען דאָס געזעץ וועגען האַנדעלס־צייט אין האַנדל און מלאכה

דער צ. יי. ה. פ. האָט אָנגעהויבען אַן אַקציע אין די געהעריגע מיניסטעריומס, אַז עס זאָל נאָוועליזירט ווערען דאָס געזעץ וועגען דער אַרבייטס־צייט אין האַנדעל און מלאכה, די אָרגאַניזאַציע שטעלט אַרויס פּרינציפּיעלע פּאָסטולאַטען, אַז די קליינע פאַבריקען און האַנדווערקער־וואַרשטאַטען און דיירע האַנדעלס – אונטערנעהמונגען (וואַרשטאַטען פעראייניגט מיט געוועלבער), וועלכע זענען צוליב רעליגיעזע טעמים נישט טעטיג אום שבת און אין ימים־טובים, זאָלען מעגען זיין טעטיג זונטאָג און אין חגאות, דערביי זאָלען אָפּגעהיטען ווערען די פאָרשריפטען וועגען בעשעפטיגען געדינגענע מענשען.

פּראָיעקט וועגען איינמאַהנען חובות

עס ווערט אויסגעאַרבייט אַ פּראָיעקט פון אַ געזעץ וועגען אופן פון איינמאַהנען צוואַנגמעסיג חובות, דאָס האָט אַ גרויסע בעדייטונג פאַר די האַנדווערקער. ווייל לויט די ביזאיצטיגע פאָרשריפטען איז די פּראָצעדור געווען אַ זעהר לאַנגזאַמע ,,די האַנדווערקער, וועלכע מוזען פערקויפען אויף קרעדיט, האָבען אָפטמאָל פשוט נישט געקאָנט איינמאָהנען זייער שווער אויסגעהאָרעוועט געלד. די האַנדווערקער־אָרגאַניזאַציעס פערלאַנגען אַז קודם כל זאָלען פּריוויליגירט ווערען די חובות וועלכע עס קומט די בעלי־מלאכות.

האַנדווערקער־קאַמערן און כאַלופּניקעס־פראַגע

אין ראַט פון די האַנדווערקער־קאַמערן איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ מיט דער בעטייליגונג פון נאַטשעלניק פון האַנדעלס־אינדוסטריע – מיניסטעריום, ה"ה א, אושילד, סענאַטאָר וויכאָוויטש, דעפּ. אידזיקאָווסקי, פּרעזעס ראַסנער און אַנדערע, כדי צו רעגולירען די זעהר קאָמפּליצירטע כאַלופּניקעס פראַגע, די קאָנפערענץ האָט פאָרלויפיג נישט אָנגענומען קיין קאָנקרעטע בעשלוסען וועגען דער פּראַגע אַלע אָנוועזענדע האָבען איינגעשטימט דערמיט, אַז דאָס כאַלופּניקעס־פּראָבלעם דאַרף באַרמירט ווערען דורכ'ן געזעץ, דאָס וועט אין דער דערוואַרטעטער נאָוועלע צום אינדוסטריע.:געזעץ זיכער בעריקזיכטיגט ווערען.

אָרגאַניזיר־קאָמיסיע פון דאַמען־בעשטעלטען שניידער צעך

די אָרגאַניזיר־קאָמיסיע ביים דאַמען־בעשטעלטען שניידער־צעך, פּעטריקאָווער 20, וועלכע איז מיט 2 חדשים צוריק צוגעטרעטען אָרגאַניזירען דאָס דאַמען־בעשטעלטע פאַך אין אַ בעזונדערען צעך, האָט דורך דער צייט שוין בעוויזען צו אָרגאַניזירען קרוב אַ 100 מיטגלידער, פאַר וועלכע ס'איז אין דער ערשטער רייה געזאָרגט געוואָרען צו פערבעסערען די עקאָנאָמישע לאַגע דורך איינאָרדנען אַ גאַנצע רייה פאַך־בעראַטונגען כדי צו אָריענטירען זיך אין די פאַך אַנגעלעגענהייטען צום קומענדען סעזאָן, וועלכע בעראַטונגען ווערען סיסטעמאַטיש אָבגעהיטען.

דורך דער קורצער צייט איז אויך געלונגען צו שאַפען אַ הילפס־פאָנד, פערשטאַרקענדיג דעם פאָנד דורך איינאָרדנען אַ פערוויילונגס־אָוועגד, וועלכער האָט זיך מאַטעריעל גוט איינגעגעבען, אַ דאַנק וועלכען די אָרגאַניזיר־קאָמיסיע האָט בעקומען מעגליכקייטען אַרויסצובאָרגען די מיטגלידער געוויסע סומען, אין יעצטיגען קריטישען מאָמענט. ס'איז אויך געשאַפען געוואָרען מעדיצינישע און יורידישע הילף פאַר די מיטגלידער, ס'איז אויך ווייטער פאָרגעזעהען אַ ברייט פערצווייגטעס פעלד פאַר אַרבייט לטובת די מיטגלידער.

דער עקאָנאָמישער תהו ובהו אין אייראָפּא

דייטשלאַנד'ס

קאַטעגאָרישע שטעלונג געגען די רעפּאַראַציע־צאָהלונגען האָט געמאַכט אַ געוואַלדיגען רושם אין פראַנקרייך, אַלע קלאַסען פון דער בעפעלקערונג זענען איבערצייגט דאָס די רעפּאַראַציע־געלדער וועלען בענוצט ווערען דורך דייטשלאַנד אויף צו פערברייטערען איהר שטילע בעוואָפענונגס־אַרבייט. עס לאָזען זיך הערען פילע שטימען וועלכע פאָדערען דאָס די פראַנצויזישע רעגירונג זאָל אָננעהמען די געהעריגע שריט געגען דייטשלאַנד, אום צו צווינגען זי צו ערפילען איהרע התחיבות'ן אין הסכם מיט דעם ווערסאַילער טראַקטאַט, דער „מאַטען" איז אַרויסגעטרעטען מיט אַ ענערגישען אַרטיקעל אין וועלכען ער פאָדערט אויף, דאָס פראַנקרייך זאָל נישט פערגאַרין די ראַטען־צאָהלונגען פון די הונדערט מיליאָן דאָלאַר, וועלכער זי האָט דייטשלאַנד געליהען און עצה'ט זיך נישטצו רעכענען מיט די ערקלערונגען פון ד"ר לוטער, אַז אַזא מין האַנדלונג וועט אונטערגראָבען דעם ווערט פון דער רייכסמאַרק, דער „מאַטען" עצה'ט אַפילו אָננעהמען נאָך מעהר ענערגישע שריט: אויב דייטשלאַנד וויל נישט צאָהלען איהרע חובות קען מען זי צווינגען ערפילען איהרע פערפליכטונגען דורך איבעררייסען דעם פראַנג צויזיש־דייטשען צאָהל טאַריף אָפּמאַך פון יאָהר 1927 דורך צורעכענען צום נאָרמאַלען צאָהל־טאַריף אַ 26־פּראָצענטיגען צולאַגע־שטייער, די איינקונפטען פון וועלכען וועלען דינען אַלס דעקונג פון דייטשלאַנדס רעפּאַראַציע־חובות. אַנדערע צייטונגען, ווי דער „ענטראַנסיזשאַן" געהען אַוועק נאָך ווייטער און ראַטען איינפאַך צו אָקופּירען דעם סאַאַר־געביט. אונגעאַכטעט דערויף, דאָס

פראַנקרייך

ציט אויף איהרע גאָלד־זעק און פיהלט זיי אָן אַלץ מעהר מיט אַמעריקאַנער גאָלד, שטאַרקט זיך דאָך דער קריזיס מיט יעדען טאָג. לעצטענס לאָזט זי

(איבערזיכט)

דער קריזיס בעדייטענד שפּירען אין דער קוילען־ און טעקסטיל־אינדוסטריע ,פילע אונטערנעהמונגען און געשעפטען ווערען געשלאָסען, בעאַמטע און אַרבייטער רעדוצירט.

אין

עסטרייך

איז אויך נישט פויגעלדיג, די דעוויזען בעגרענצונגען דערשטיקען די אינדוסטריע און האַנדעל אין לאַנד. אויף איינע פון די לעצטע זיצונגען פון הויפּט פערבאַנד פון האַנדעל און אינדוסטריע זענען אָנגענומען געוואָרען שאַרפע רעזאָלוציעס געגען די דעוויזען־בעגרענצונגען, וועלכע פּאַראַליזירען דעם עקספּאָרט האַנדעל און רואינירען אַ גאַנצע רייה האַנדעלס־אונטערנעהמונגען., די זאַפּאַסען פון דעוויזען אין דער עסטרייכישער נאַציאָנאַל־באַנק ווערען אַלץ קלענער, די לאַסט פון שטייערען ווערט אַלץ שווערער, לעצטענס איז דער וואוינונג־שטייער בעדייטענד פערגרעסערט געוואָרען. אַזוי אַז אין וויען גופא איז דער שטייער געשטיגען אויף 11 מיליאָן שילינג.

אין

איטאַליען

איז די צאָהל אַרבייטסלאָזע געשטיגען ביז 975 טויזענד. דער ביודזשעט אויף דעם יאָהר 1932—1933 זעהט פאָראויס 18 מיליאַרד 600 מיליאָן ליר הכנסות און ביי 20 מיליאַרד ליר הוצאות. ד.ה. דע זיציט פון צירקאַ 1 מיליאַרד 400 מיליאָן ליר, (644 מיליאָן זלאָטעס)).

אין מוסאָליני'ס אָפיציעלען אָרגאַן „איל פּאָפּאָלאָ ד'איטאַליאַ" ווערט פּראָכגעזאָגט אַ מיינונג דאָס אָנפאַנג 1933 וועט זיך די עקאָנאָמישע לאַגע אויף אַזויפיל פערבעסערען, דאָס עס וועלען געפונען ווערען פיל אַנדערע קוועלען אויף צו דעקען דעם דעפיציט. עס וועלען אַלזאָ קיין שום ווייטערדיגע רעדוקציעס אין די בעאַמטען געהעלטער אָדער פערגרעסערונגען פון דער שטייער.לאַסט נישט פאָראויסגעזעהען, דער איבענדערמאַנטע אַרטיקעל האָט געשאַפען אַ אָפּטימיסטישע אַטמאָספערע אין איטאַליען און אַרויסגערופען פיל ענטוזיאַזם. די אַקציעס פון דער איטאַליענישער רעגירונגס־באַנק זענען געשטיגען אין פּרייז פון 1381 ליר אויף 1430, אויך דער אַקציען־קורס פון פערשידענע גרעסערע אונטערנעהמונגען האָט זיך געהויבען. אויף ווי ווייט דער אָפּטימיזם איז אַ בעגרינדעטער וועט אונז די נאָהענטסטע צוקונפט איבערצייגען.

אין

שפּאַניען

זענען די אַרבייטען פון צוזאַמענשטעלען דעם ביודזשעט פאַר'ן יאָהר 1932 נאָך נישט פערענדיגט געוואָרען, די רעגירונג האָט אַרויסגעגעבען אַ דעקרעט דאָס פאַר די ערשטע דריי מאָנאַטען ה.י. איז מאַסגעבענד דער ביודזשעט פון דעם פאָריגען יאָהר. נייע קרעדיטען וועלען אָבער נישט ערטיילט ווערען ביז דער קאָנגרעס וועט נישט בעשטעטיגען דעם ביודזשעט, די מורא, דאָס די רעגירונג וועט וועלען סאָציאַליזירען די אינדוסטריע האָט זיך אַרויס געוויזען אַלס פריהצייטיג, אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט זיך דער צוטרוי צו די פינאַנץ־קרייזען און בענק לעצטענס געשטאַרקט. די לאַגע איז ערנסט. די צאָהל אַרבייטסלאָזע איבערשטייגט אַ האַלבען מיליאָן .צוליב די אומרוהיגע צייטען זענען פיל פעל דער פערבליבען נישט פערזייהט, און דער שניט פון תבואות היי־יאָהר וועט זיין זעהר אַ שוואַכע.

יעקב נאַמיאַט.

ניַיער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

ניַיער פאלקסבלאט

דינסטאג
ב
9
אדר א' תרצ"ב

פעברואר
זון-אויפגאנג 7.12
זון-אונטערגאנג 4.28

ניַיער קאמענדאנט-פערטרעטער פון דער לאדזער רייטער-פאליציי

(2) דער ביז-איצטיגער לייטער פון 1 רייטער-פאליציי-שוואדראן אין ווארשא, געהילפס-קאמיסאר מיעטשיסלאוו שיטארעק איז איבערגעטראגען געווארען קיין לאדז אויפ'ן פאסטען פון קאמענדאנט-פערטרעטער פון דער רייטער-פאליציי אין לאדז.

נעכטען האט דער געהילפס קאמיטאר שיטארעק איבערגענומען זיין אמט.

דער קארנאוואל איז האנדעל

(2) אייגענטליך איז עס א זאך, וועגען וואס עס איז נישטא וואס צו רעדען...

די סוחרים האבען סיי-ווי נישט גערעכענט צו מאכען קיין גאלדענע געשעפטען, און דעריבער האט מען קנאפ וואס איינגעקויפט.

וויפיל אבער מ'האט צוגעגרייט אויפ'ן מסחר איז עס אויך געווען איבעריג-ווארום דער פדיון איז עד היום אנ'אויסערגעווענליך שלעכטער, און איצט האבען די ס'ח'ים ווידער א נייע זארג מיט די אויסגעשטעלטע וועקסלען.

אוועקגעפאלען פאר הונגער

(2) נעכטען איז נעבען פיעטרקאווער 66 אוועקגעפאלען פאר הונגער דער 69-יאהריגער משה קויפמאן (בערעק-יאסעלעוויטש-גאס 5).

פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין דער סטאטישען זאמעל-פונקט.

א קינדער-שפּי'עכעל...

15-יאהריגער יונגעל דערשיסט זיין 7 יאהריגען ברודערל

(2) אנדזשעי פאליטאנסקי צוזאמען מיט זיין פרוי (פון דארף איזאבעלין לענטשיצער קרייז) זענען אוועק אויפ'ן יאהרמארק אין לענטשיץ, און איבערגעלאזען צו היטען די שטוב זייער 15 יאהריגען זוהן, יאן.

איז יאן ארויפגעקראכען אויף דער שאפע, ארונטערגענומען פון דארט א רעוואלווער, און שפילענדיג זיך מיט איהם, דערשאסען אויף טויט זיין יונגערען 7-יאהריגען ברודערל וואצלאוו.

פאליציי האט דערווייל פערהאלטען דעם מערדער, און געגען זיין פאטער איז אויפגעשטעלט געווארען א פראטאקאל פאר אומלעגאלען האלטען געוועהר.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט בייטאכט דיזשורירען: י. קאפראווסקי (נאוואמיעסקא 15), ס. טראווקאווסקא (בזשעזשינער 56), מ. ראזענבלום (שרודמיעסקא 1), ז. בארטאשעווסקי (פיעטרקאווער 95) י. קלופּטש קאנטנא 54), י. טשינסקי (ראקאטשינסקא 53).

היינט פרעמיערע!
קלאנג-מייסטערווערק פון דער רעזשי
Hans Szwarc לויט דעם בעריהמטען
Ludwik Verneuill ווערק

גנב פון ליבע

אין די הויפט-ראלען:
Henri Garat, Blanche Montel

אויסער'ן פראגראם:
קלאנג-צוגאבע און לאנד-אקטואליטעטען.
נעכסטער פּראגראם: דאס גרויסע מייסטערווערק רעזשי: Sternberg
„X-27" מיט Marlena Dietrice

דער זאל איז שטארק בעהייצט.
אנהויב אין געוו. טעג 4.30 נאכמיטאג, שבת און זונטאג — 12 א זייגער בייטאג.
פאפולערע פרייזען פון די פלעצער.

פון האנדעלס-געריכט

דאס האנדעלס-געריכט האט בעשטעטיגט דעם אפמאך צווישען דער באנקראטירטער פירמע „לאדזער כעמישע פאבריק — וויגאדא", קילינסקיעגא 91 (אינהאבער: יערזאזאלימסקי, וויגאדזקי און פרייס) לויט וועלכען די קרעדיטארען רעגולירען מיט 10 פראצענט אהן ציגזען-צושלאג, אויסגעצאהלט אי'ן 3 חדשים נאך דעם ווי דער געריכטס-אורטייל גייט אריין אין קראפט.

וואלף יערזאזאלימסקי'ן און ברוך פרייס'ן ווערט צוריקגעשטעלט די סוחרישע ווירדע.

• • •

דאס געריכט האט אויך בעשטעטיגט ענדגילטיג אלס סינדיק און קאסירער דעם אדוו. אלפרעד ציממערמאן, אין דער באנקראטירטער לעדער - פירמע שמואל לאסמאן (קילינסקיעגא 37).

צו קיין אויסגלייך מיט די קרעדיטארען איז נישט דערגאנגען, ווייל, פראסט-פשוט, נישט לאסמאן גופא, נישט זיין פערטרעטער האבען זיך נישט געמאלדען אויף די אויפפאדערונגען פון דעם קרעדיטארען-פערשטעהער, אדוו. מאשקאווסקי, און דעם געוו. צייטווייליגען סינדיק אדוו. ציממערמאן.

• • •

דאס געריכט האט אויך בעשטעטיגט דעם אפמאך צווישען דער באנקראטירטער פירמע „אברהם-לייב שימקיעוויטש" (פיעטריקאווער 31), מיט די קרעדיטארען, לויט וועלכען דער חוב ווערט רעגולירט אויף 35 פראצענט, בעצאהלט אין 3 ראטעס (15 פראצענט אין 4 חדשים, 10 און אין 8 חדשים און דער רעשט 10 פראצענט — אין 12 חדשים)).

דעם באנקראטירטען ווערט צוריקגעקעהרט די סוחרישע ווירדע.

• • •

דאס אפעלאציע געריכט אין ווארשא האט בעשטעטיגט די אורטיילען פון לאדזער קרייז-געריכט וואס זענען אין מאי פ.י. ארויסגעגעבען געווארען בנוגע חיים ראטלעווי און שמואל פינקעלשטיין.

—:)(:—

א נישט-דערגאנגענער מוטער-מערדער

וועט שטיין פאר'ן געריכט דעם 24 ד. ח.

(2) דעם 9. נאוועמבער פ.י. האבען מיר איבערגעבען פאלגענדע מארד-געשיכטע:

דער דרייסיג-יאהריגער ארבייטסלאזער אנטאני יאנקאווסקי וואוינט נישט ביי זיך אין דערהיים, ביי זיין ווייב, ווייל ער איז א מוראדיגער שיכור, האלט זיך אין איין אוואנטורעווען, און דעריבער טאקע האט איהם זיין ווייב ארויסגעווארפען פון שטוב.

מחמת דעם, האט ער די לעצטע צייט געוואוינט ביי זיין אלטער מוטער מארצעלא יאנקאווסקא (74 יאהר אלט), אויף זשגאווער גאס 20, וועלכע האט זיך אויסגעהאלטען פון האנדלען אין א בײדעל אויף לעאנארד מארק.

אנטאני, ווי געזאגט, איז אבער א געפעהרליכער שכור, און אויך מיט דער מוטער זיינער האט ער, צוליב דעם, נישט געקאנט לעבען בשלום.

טאג-ווי-נאכט האט ער זיך מיט איהר ארומגעקריגט זי זאל איהם געבען געלד אויף בראנפען...

די קריגערייען האבען אנגעצויגען ביז נעכטען, — ד. ה. ביז א שכנטע האט נעכטען געפינען די אלטיטשקע ליגען א טיף-פערחלשטע איז א קאלוזשע בלוט, מיט לעכער אין קאפ, וואס זענען געמאכט געווארען פון א האק.

אז מ'האט די שטערבליך-פערוואונדעטע און פערחלשטע פרוי אפגעמינטערט האט זי ארויסגעזאגט בלויז איין ווארט: „סין" (דער זוהן).

דא איז שוין פעסטגעשטעלט געווארען, אז אנטאני האט צוגענומען פון שטוב א קאלדרע, א קישען, א פרעס-אייזען און 72 זלאטעס מזומן-געלד.

אז די אלטע אין שפיטאל איז געקומען צו זיך האט זי איבערגעגעבען דער פאליציי — משמעות נישט-פיהלענדיג וואס עס דראהט איהר זוהן — אז אנטאני האט זיבען דריי יאהר געוואוינט ביי איהר, ד.,ה. זינט ווען ער איז זיך פונאנדערגעגאנגען מיט זיין ווייב, א געוויסע צייט האט ער געהאט א קאכאנקע, מיט וועלכער ער פלעגט זיך אפט בעגעגענען, אבער ביי וועלכער ער האט נישט געוואוינט. דעם לעצטען זונטאג האט אנטאני געפאדערט ביי זיין מוטער זי זאל איהם געבען געלד. אז זי האט איהם נישט געוואלט נאכגעבען זייך בקשה האט ער געכאפט א העקעל און זי מכבד געווען עטליכע מאל איבער'ן קאפ...

דער צווייטער זוהן יאנקאווסקיס, וועלכער דינט אין דער פאליציי, האט זיך דאן געגעבען א שבועה אז ער וועט פאר יעדען פרייז אויסגעפינען זיין ברודער, דעם מוטער-מערדער און איבערגעבען איהם אין די הענד פון דער גערעכטיגקייט.

ביני לביני איז אנטאני נאכ'ן בעגיין זיין פערברעכען, אוועקגעפאהרען אין זדונסקא וואליא, וואו ער האט אמאל בעוואוינט, און דארט אין א שענק האט ער זיך שרעקליך אנגעשכורט, אויסטרינקענדיג בראנפען אליין פאר צוואנציג זלאטעס.

א שכרון האט איהם פאליציי אפגעפיהרט אין קאמיסאריאט, און אז דער דיזשורירענדער פשאדאווניק אנדערס האט באנגעקוקט זיינע פאפירען, ער זיך געכאפט, אז דאס מוז עס זיין דער מערדער, וועגען וועלכען ער האט געלייענט אין א לאדזער בלאט.

דער פשאדאווניק האט זיך דעריבער טעלעפאניש פערשטענדיגט מיט דער לאדזער פאליציי און מען האט דעם „גאסט" אראפגעבראכט קיין לאדז, וואו דער ברודער זיינער דער פאליציאנט האט איהם תיכף דערקענט, און וואו ער האט זיך אויך מודה געווען פאר דער פאליציי אין זיין פערברעכען.

ער האט נאר דערביי ערקלערט, אז ער איז זיין טאט בעגאנגען שכורערהייד, און אין זדונסקע-וואליע האט ער זיך אזוי אנגעשכורט, ווייל ער האט פערשטאנען אז ער איז סיי-ווי א פערלוירענער...

לכתחילה האט ער געזאלט געשטעלט ווערען פאר א שטאנד-געריכט, אבער מחמת די אויספארשונג האט זיך פערצויגען, וועט זיין פראצעס פאר'ן מען אין א געוועהנליכען געריכט דעם 24 ד.ח.

—):O:(—

דאס רעדעל האט זיך איבערגעדרייט

פון אנ'אנקלאגער ווערט אנ'אנגעקלאגטער

(2) נעכטען איז אין לאדזער שטאטישען געריכט בעהאנדעלט געווארען א העכסט-כאראקטעריסטישער פראצעס, וואו פון דעם אנקלאגער איז געווארען אנ'אנגעקלאגטער, און — פערקעהרט.

דער מיט-אינהאבער פון א בענזין-סטאציע אויף זגערזשער 24, ראובן ווייסליץ האט אנגעקלאגט אין געריכט א געוויסען רעכטס קאנסולענט נתן זינגער (זאכאדניע 36) דערפאר, וואס ער זאל צוזאמען מיט זיינעם א פערמיטלער, איינער בערל זייבערט (אלעיע 1 מאי 5) האבען גענומען ביי איהם, ווייסליצ'ן א סומע פון העכער 300 זל. אויף צו ערלעדיגען זיינע פערשידענע שטייער-ענינים און דאס געלד איהם נישט צוריקגעקעהרט.

אויפ'ן פראצעס האט זיך ארויסגעוויזען, אז די אנקלאגע שטימט נישט מיט דער ווירקליכקייט, און אז זינגער איז אין דעם ענין נישט שולדיג.

ער איז דעריבער פרייגעשפראכען געווארען, און ווייסליץ דארף בעצאהלען די געריכטס-הוצאות און ער ווערט נאך צוגעצויגען צו פעראנטווארטליכקייט פאר'ן פאלשען בעשולדיגען זינגער'ן.

—):O:(—

„ווי-אזוי דער מענש האט בעשאפען גאט?"

ד"ר מיעזשינסקי האט א פראצעס פאר גאט-לעסטערונג

(2) נעכטען איז אין היגען קרייז-געריכט בעטראכט געווארען דער פראצעס געגען הויפט-רעדאקטאר פון שפיטאל „מאריא מאגדאלענע" און וויצע-פארזיצער פון דער געזעלשאפט „לאקאטאר", וועלכער איז בעשולדיגט געווארען אין גאטס-לעסטערונג.

ד"ר מיעזשינסקי האט בשעתו ארויסגעגעבען א בראשור א. נ. „ווי אזוי דער מענש האט זיך בעשאפען א גאט". די בראשור איז קאנפיסקירט געווארען, און דער אויטאר איז צוגעצויגען געווארען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט.

ד"ר מיעזשינסקי האט זיך נישט אנערקענט פאר שולדיג, ווייל, מיט דער בראשור, האט ער גע'טענה'ט, איז ער נישט אויס'ן געווען, מחלל השם צו זיין, נאר צו געבען א ריין-וויסענשאפטליכע אפהאנדלונג.

אינטערעסאנט איז, אז ד"ר מיעזשינסקי האט בעוויזען א טייל פון דער אויפלאגע ארויסצופיהרען קיין בערלין, ביטאם, דאנציג א. אנד. און איהר דארט צו פערשפרייטען צווישען די פריידענקער-ארגאניזאציעס.

צוליב דעם, וואס אויף דער נעכטיגער געריכטס-פערהאנדלונג האט זיך נישט צוגעשטעלט דער הויפט-עדות און עקספערט, דער טעאלאג מטעזאו טשארנאווסקי, איז דער פראצעס אפגעלייגט געווארען.

וויכטיגער אורטייל איז העכסטן געריכט

דאס העכסטע געריכט האט ארויסגעגעבען א וויכטיגען אורטייל, וועלכער שטעלט פעסט, פאלגענדעס: ווען אנ'ארבייטער וועלכער געהט אוועק, שרייבט אונטער א בעשטעטיגונג אז ער האט נישט קיין שום פרעטענזיעס האט ער נישט קיין רעכט שפעטער צו פאדערן ענטשעדיגונג צוליב'ן אויפלעזען דעם אפמאך אהן אנ'אפזאג.

9-יעהריג וואונדערקינד לייזערל פרידמאן וועט דאווענען

זונטאג, דעם 21-טן ד ח. אין בערלינער זאל

ווי מיר ווערען געוואויר וועט דאס 9-יעריג וואונדערקינד לייזעל פרידמאן זונטאג דעם 2-טען ד. ח. דאווענען מערב אין בערלינער זאל מיט א כ ר בעגלייטונג אונטער דער לייטונג פון קאכפאזיטאר סאקאלאווסקי.

פון דער געזעלש. „נותן לחם"

היינטיגען שבת ארדענט איין די יוגענד-סעקציע ביים פעראיין „נותן לחם", סאלנא 14, א גראנדיעזען ראוט. די הכנסה געהט פאר דער אוועגד-קינדער-היים ביי „נותן לחם". עס איז צו האפען, אז אזא סימפאטישע אונטערנעהמונג, וואס געהט לטובת ארימע קינדער, וועט געפינען די געהעריגע פאראינטערעסירונג ביים ברייטען עולם

יודיש טעאטער אין „פילהארמאניע"

דירעקציע ד. צעלמייסטער און א. בעזמאן.

אכטונג! היינט א בענעפיס פאר אלע לאדזער וויַיבלעך, מיידלעך און חבר'טעס!
היינט דאמען פריי! אינגאנצען אומזיסט! היינט, 9 אווענד 4 שעה'דיגער סופּרפרין-אווענד!
2 פארשטעלונגען אין 1 אווענט פאר 1 קליינעם בילעט. דאס'מע פארשטעלונג! כמעט בחנם!

לעצטער אויפטריט פון אונזער גאסט, דעם בעליבטען ארטיסט און זינגער
מיכאל קליין

ס'ווערט געשפילט די זעהר קאמישע אפערעטע מיט 20 נומ' געזאנג און טענץ
„סעזאן פון ליבע"
מיט מיכאל קליין אין דער הויפט-ראלע.

נאך דער פארשטעלונג יום 1-טען מאל אין לאדז נאר איינגע גאסטשפילען פון די פענאמענאלע רעווי-טרופּע „אדאלפיני" מיט אנטייל פון די 2 יונ'סטע סובּרעטינס, וועלכע בעצויבערן דאס פובּליקום מיט זייער זינגען און טאנצען אין 10 פערשידענע כאראקטער-טענץ.

דאס אלעס כמעט בחנם! איינגהאמס-פרייזען: אלע פלעצער אין פארטער פון ערשטע ביז לעצטע רייה נאר 150 זל. דאמען פריי! ווער ס'קויפט בײַ דער קאסע א בילעט, בעקומט א צווייטען אומזיסט.

מארגען, מיטוואך אין פאלקס-טעאטער, זגערזשער 17
איינהייטס-פרייזען: פארטער 1 זל. באלקאן — 50 גר.

אכטונג! אין די נאהענטסטע טעג הויבען זיך אן די גאסטשפילן אין לאדזער פילהארמאניע פון שענסטען יונגען אמעריקאנער בוף-קאמיקער
דזשעק רעכטצייט
אין דער שלאגער-אפערעטע „יאנקעלע בוואט"

Cukierki KANDYS
subtelne w smaku, orzeźwiają i krzepią

געשלאסען אנ'אפמאך אין דער פליישער-בראנזשע

נעכטען איז אין ארבייטס-אינספעקטאריאט געשלאָסען געוואָרען אויף אנ'אומבעגרעניצטער צייט אנ'אָפּמאך, וואָס רעגולירט די ארבייטס-בעדינגונגען אין דעם ארבייטס-לוין אין דעם פליישער-פאַך. דערביי האָט יעדער צד דאָס רעכט אויף 14-טאָגיגער קינדיגונג. לויט'ן קאָלעקטיווען אָפּמאך זענען פעסטגעשטעלט געוואָרען 5 לוין-קאַטעגאָריעס, און די לוינען מאַכען אויס פון 25 ביז 75 זלאָטעס א וואָך, אָפּהענגיג פון די קוואַליפיקאַציעס.

רעציטאַציע-אָוונט פון דיכטער י. פּאַפּיערניקאָוו

ווי מיר האָבען שוין געמאָלדען וויילט איצט אין לאָדז דער יונגער דיכטער פּאַפּיערניקאָוו, וועלכער וועט דאָ האָבען עטליכע ארויסטרעטונגען און לייענען זיינע אייגענע שאַפונגען. דער דיכטער פּאַפּיערניקאָוו איז גוט בעקאנט דעם יודישען לייענער-עולם פון זיינע אמת-דיכטערישע לידער, וועלכע זענען געווען געדרוקט אין פערשידענע זשורנאַלען און צייטשריפטען.

נאָך די צוויי לידער-ביכלעך „אין זוניגען לאַנד" און „רויט אויף שווארץ", וועלכע זענען זעהר ווארעם אויפגענומען געוואָרען דורך דער יודישער קריטיק און דורך די ברייטע מאסען יודיש-לייענער, איז לעצטענס דערשינען זיין בוך „גאָלדענע זאַמדען" — א בוך גאַר-רייפע פּאַלעסטינער-לידער, וועלכע אָטעמען מיט נישט-דורכשניטליכען טאַלאַנט.

אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן דערשיינען פון דעם דאָזיגען ביכעל וועט טאַקע דער דיכטער האָבען אין לאָדז עטליכע רעציטאַציע-אָוונטען איינגעאָרדענט דורך דער „נעז. אָוונט-קורסען פאַר ארב."

דער ערשטער רעציטאַציע-אָוונט קומט שוין פאָר דעם פרייטאָג, דעם 12 ד. ח. אין זאַל פון ארבייטער-הויז, בערעק-יאָסעלעוויטש 16.

דער דיכטער וועט לייענען די שענסטע לידער פון זיין ניי-דערשינעם ביכעל און איבערדיכטונגען פון יעסענינ'ס לידער.

זעלבסטמארד פון א יודישע פרוי

(2) א געוויסע חנה אייבעשיץ פון מיעל-טשארסקיעגא 23 האָט אין טויער אויף מיעל-טשארסקיעגא 6 אויסגעטרונקען א גרעסערע דאָזע עסיג-עסענץ.

פּאַגאָטאָוויע האָט זי אין א שווערן צושטאנד אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

גרויסער פערד-יאַהרמארק אין פּעטריקאָוו

(2) דעם 14, 15 און 16 ד. ח. וועט אין פּעטריקאָוו פאָרקומען דער גרויסער יעהרליכער פערד-יאָהרמארק.

פריהער-פאלאקן, שפעטער-אויסלענדער

מיניסטעריאלע אויפקלערונג וועגן זייער מיליטער-פליכטיגקייט

(2) די לאָדזער מיליטער-מאַכט האָט בעקומען א צירקולאַר פון אינערן-מיניסטעריום, אין וועלכען עס ווערט אויפגעקלעהרט, אז פוילישע איינוואוינער, וועלכע וועלען דאָקומענטאַריש בעווייזען זייער אָנגעהעריגקייט צו אנ'אנדער מלוכה, מוזען בעטראַכט ווערען אַלס פרעמדלענדער. און זיי דאַרפען נישט צוגעצויגען ווערען צום מיליטער-דינסט אין פוילען.

אזעלכע פרעמדלענדער, וואָס זענען אָבער פריהער געווען פוילישע בירגער דאַרפען צוגעצויגען ווערען צו גערעכטליכער פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר דעזערטירערייי, וואָס זיי זענען בעגאַנגען, בעת זיי זענען נאָך געווען פוילישע בירגער.

רעווידיר-קאָמיסיע ביי דער קהלה

האט פעסטגעשטעלט, אז די ביכער ווערן מוסטערהאפט געפיהרט

די רעווידיר-קאָמיסיע ביי דער יודישער קהלה אין בעשטאַנד פון דיר. פּעולשטיין, דיר. זאַנר און ל. באַנאַזש, האָבען ערהערגעכטען אדורכגעפיהרט א קאָנטראָל פון די ביכער און בילאַנס אויפ'ן יאָהר 1931.

די רעווידיר-קאָמיסיע האָט פעסטגעשטעלט אלע ביכער און דאָקומענטען שטימען לויט' בודזשעט און לויט אלע קאַסע-אַסיגנאַציעס. די קאָמיסיע האָט פעסטגעשטעלט דעם דעפיציט אויפ'ן יאָהר 1931 אויף א סומע פון איבער 27 טויזענד זלאָטיס.

מיט א בעזונדערער צופרידענהייט האָט די קאָמיסיע פעסטגעשטעלט דאָס מוסטערהאַפטע פיהרען פון די ביכער און דאָס נאָרמאַלע פונקציאָנירן פון דער בוכהאַלטעריע, וואָס ווערט אָנגעפיהרט פון סעקרעטאַר ה' נאַדעל.

אויפגעשניטען דעם בויך

ווייל ער האט זיי נישט געוואלט פיהרען אויף „גאפע"

(2) אויף דער באַהן-סטאַציע אין ראָקיטשין, הינטער לאָדז, וואוינט דער באַהן-בעאַמטער יאַ סאַמאָלאָק.

נעכטען האָט מען איהם געפונען ליגען א גוסס'ן מיט אנ'אויפגעשניטענעם בויך און מ'האָט איהם אוועקגעפיהרט אין שפּיטאָל אויף זאַגאַיניקאָווע.

ווי ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען זענען דעם פערברעכען בעגאַנגען דער 30-יאָהריגער אַנטאָני ביאַלטשאַק און דער 33-יאָהריגער סטעפאַן קאָוואַלטשיק, ביידע פון ראָקיטשין, פון וועלכענס צד עס איז געווען א נקמה-אקט דערפאַר, וואָס סאַמאָלאַק האָט זיי נישט געפיהרט אויף „גאַפּע" מיט דער באַהן.

ביידע זענען ארעסטירט געוואָרען.

די טעטיגקייט פון דער קרעדיט-געזעלשאפט

דער ווירטשאַפטליכער קריזיס האָט געגעבען דערצו, אז אין דער קרעדיט-געזעלשאַפט האָבען זיך אָנגעקליבען פיל פערלענגטע ראַטעס פון הלוואות, וואָס זענען געגעבען געוואָרען אויף הייזער. אָבער אין דער לעצטער צייט א דאַנק דעם, וואָס ס'איז געשאַפען געוואָרען א ספּעציעלע קאָמיסיע, פליסען די ראַטעס איין פיל רעגעלמעסיגער. אזוי א שטייגער איז אויף די צאָהלונגס-סומען פון די קופאָנען פאַרן 2-טען האַלבען יאָהר 1931, וואָס האָבען געדאַרפט ברענגען 156 2,431 זל. איז איינגעפלאָסען 2,305,609 זל.

דאָס איז געשעהן א דאַנק דער ענערגיע פון דער געשאַפענער קאָמיסיע, וועלכע האַנדעלט דאָך נישט מיט קיין בעזונדערער שטרענגקייט. אין א סך פאַלען מאַכט די קאָמיסיע פשרות מיט די צאָהלער, ערטיילט זיי הנחות, אזוי אז גאַנץ זעלטען איז אויסגעקומען דורכצופיהרען ליציטאַציעס.

פון דער אנדערער זייט האָבען די בעלי-חובות אליין פערשטאַנען די וויכטיגע בעדייטונג פון דער דאָזיגער אינסטיטוציע פאַר לאַנגטערמיניגע קרעדיטען.

ביים רעאַליזירען די קופּאָנען העלפט זעהר מיט די באַנק פּאָלסקי, נישט נאָר זי רעאַליזירט די קופּאָנען אין די צאָהלונגס טערמינען אָהן בעזונדערע אויסנאַמען נאָר אויך פאַר'ן טערמין פיהרט זי דורך דיסקאָנטא אפּעראַציעס ביי א קליינעם פּראָצענט.

דאָס אויסטוישען די אַלטע פאַנד-בריף, וועלכע זענען אויסגעשטעלט אין רובל אין אין מאַרק, אויף פאַנד בריף אין זלאָטעס, ווערט ווייטער דורכגעפיהרט. פון יאָהר 1925 האָט דער אַלגעמיינער ווערט פון די פאַנד-בריף וואָס האָבען געדאַרפט קאָנווערטירט ווערען, בעטראָפען 14 מיליאָן זל. אויפ'ן 1-טען יאַנואַר 1932 זענען געבליבען נישט קאָנווערטירט בלויז אויף סומע פון 2 מיליאָן זל.

די הויך פון די ערטיילטע הלוואות — 4 און א האַלב פּראָצענט, 5 פּראָצ. 8 פּראָצ. — האָט בעטראָפען צום 1-טען יאַנואַר 1931 די סומע 59,070,250 זל. און צום 1-טען יאַנואַר 1932 71,450,450 זל., וואָס דאָס בעווייזט, אז די טעטיגקייט פון דער קרעדיט-געזעלשאַפט ווערט אלץ מעהר פערברייטערט.

צו דעם ג' פובליקום!
מיר עמפעהלען דעם
סאַנקורענצלאָזען פּראָגראַם
פון קלאַנג-קינא
CAPITOL
א סעריע פון די בעריי-
מטעסטע פילם-שלאַגערן
1) גרויסשטעטישע גאַסען
מיט GARY COOPER
2) „X 27"
מיט Marlena Dietrich
3) „ציגיינער-ראָמאַנסען"
מיט Brygida Helm
אין די הויפּט-ראָלען
און א סך אנד. ערשטראַנגיגע בילדער

בעריכטס-פערזאמלונג

פון דער 10. ציוניסטישער לאנדעס-קאנפערענץ אין „החלוץ המרכזי"

שבת אין אָוונד איז אין „החלוץ המרכזי" פאָרגעקומען א בעריכטס-פערזאַמלונג פון דער 10 ציוניסטישער לאַנדעס-קאָנפערענץ. ה' אוירבאַך עפענט די פערזאַמלונג און בעגריסט די געסט פון צ. ק., שילדערט אין איינעגע ווערטער די בעדייטונג פון דער קאָנפערענץ, און גיט דאָס וואָרט דעם פאָרזיצער פון צ. ק. „החלוץ-המרכזי" ה' חיים מרגלית.

ה' מרגלית בעריכטעט אויספיהרליך וועגען דער קאָנפערענץ און איהרע פּראָבלעמען. איבער-הויפּט וועגען דער קאַרדינאַלער פראַגע וועגען ליקווידירען די פראַקציעס. דער רעפערענט שטעלט זיך אָפּ אויף דער ראָל פון דער חלוצ'ישער יוגענד ביי דער פראַגע, וואָס האָט אין איהר געזעהען די איינציגע לעזונג פאַר דער פולער בעזונדמאַכונג פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע און איהר גרויסע פונאַנדערבלויאונג. מיר האָבען דורכגעבראָכען די וואַנד — רופט אויס מיט פּאַטאָס דער רעדנער — מיר האָבען אויפגעריסען די אידילישע איינרעדעניש וועגען א „פּסיכאָלאָגיש-זיגליכע" איינשטעלונג און איבעריגענס וועט עס צופרשמעטערן די ציוניסטישע עפענטליכע שטימונג.

דאן רעפערענט ה' א. שפּיאַלסקי (וואַרשאַ) וועגען דער יוגענט-פראַגע אויף דער קאָנפערענץ און קומט צום אויספיהר, אז איצט נאָך דער קאָנפערענץ זענען נייע האָריזאָנטען ענטפּלעקט בעוואָרען פאַר'ן נאַציאָנאַלען חלוציזם.

ביי הערצליידען און אדערן-פערקאלכונג
נמגונג צו געהירן-בלוטונגען און שלאַג-אָנפאַלען ז[illegible]כערט דאָס נאַטירליכע ביטערוואַסער
Franciszka Józefa
א לייכטען שטוהלגאַנג אָהן אָנשטרענגונג. צו בעקומען אין אלע אַפּטייקען און סקלאַד אַפּטעקאַרסקיס

ר. איזראעל.

קפּערלע

א סענסאציאנעל-ערא[ט]ישער ראמאן פון דער לאדזער ווירקליכקייט

92

— נו, איצט וועסטו דאָך נישט מאַכען מיט מיר קיין האַנדעל, האָט זשאָרזש געזאָגט, איצט דאַרפסטו זיין צופרידען אז איך וועל דיך אויסהאַלטען.

פרידאַ האָט ביי זיך בעשלאָסען אויסצופיהרען איהר פּלאַן, וואָס זי האָט אָנגענומען, פּטור צו ווערען פון זשאָרזש'ן אונטער אַלע אומשטענדען. דאָס האָט זי באַר געקענט טון דעמאָלט ווען זשאָרזש זאָל זי אין גאַרנישט חושד זיין.

— מיר איז פערמיאוסט געוואָרען דאָס גאַנצע לעבען, מיר איז שוין אַלץ איינס, וואָס ס'וועט ווייטער פאָרקומען, אַבי ווייטער, נאָר ווייטער.

— דאָס לעבען וועט דיר ערשט אָנהויבען מיר-אוס צו ווערען האָט זשאָרזש געזאָגט, מיר זענען איצט אין אַ זעהר שווערער לאַגע, מיר טאָרען זיך איצט נישט ווייזען פאַר קיין מענשען, די היינט זור כען אונז שוין איצט ווי די וועלט האָט אַנ'עק. אַלזאָ איצט וועסט זיך לעגען צו מיר אין בעט אַריין מאָרגען אינדערפריה וועלען מיר טראַכטען וואָס ווייטער צו טון.

צומאָרגענס אינדערפריה איז צו זשאָרזשן געקומען די „שוואַרצע מאַשע" וועלכע איז איצט געווען דעם באַנקיר ראָזענטאַלס פרוי.

— נו, וואָס הערט מען זשאָרזש, האָט זי געפרעגט באַלד ביים אַריינקומען זי האָט באַלד דערזעהן פרידאַן און דערפיהלט, אַז ס'איז עפּעס אַלץ נישט אין אָרדנונג.

— וואָס טוט עפּעס דאָ פרידאַ!? האָט זי ווייטער געפרעגט.

— דו קענסט דיר שוין פאָרשטעלען אויך וואָס פאַראַ געהאַקטע צרות איך בין, אַז איך האָב דאָס דאָזיגע חפץ געמוזט דאָ אַהערברענגען און אַפּגעבען מיין בעט, האָט זשאָרזש זיך געפּרובט צו וויצלען.

— אָבער דאָך, וואָס איז געשעהען?

— מיר זענען פערשיט געגאַנגען און דאָס אויפ'ן גאַנצען רעגולאַטאָר. דער פערשוין, וועלכען מיר האָבען געוואָלט אַראָפּרוימען האָט אונז גע־מאַכט אַזאַ שוויץ־באָד, אַז מיר וועלען דאָס געדענ־קען זייט מיר וועלען לעבען. שטעל דיר פאָר דער פערשוין האָט געפיהלט אַז ער וועט ביי אונז קיין לעקעך נישט עסען, און האָט נאָך פריהער בעשטעלט צו אונז אין סאַלאָן פּאָליציי־בעאַמטע און מייגע מענשען זענען אַזוי געשיקט, אַז זיי האָבען דאָס אַפילו נישט בעמערקט, מיר האָבען זיך גענומען צום עסק, אַזוי ווי מיר האָבען זיך פאָרגענומען, אָ־בער דאָ איז געשעהען דאָך אומגליק... אָבער צו וואָס דערצעהל איך דיר דאָס אַלץ וועסט דו דען קענען עפּעס העלפען. מיט איין וואָרט וויל איך דיר זאָגען מיר זענען אין דר'ערד.

— וואָס וועט פון דעם אַלעם אַרויסקומען? האָט מאַשע זיך געבראָכען די הענד, איך הצה ווי די פּאָליציי וועלכע האָט אונז אַרומגענומען ווערט וואָס אַמאָל ענגער און ענגער, זי וועט זיך באַלד פּרצי־הען און מיר אַלע זענען פערלוירען.

— וואָס טוסטו דערצו, אַז עס זאָל אַנדערש ווערען, האָט זשאָרזש געקלאַפּט מיט דער פויסט אין טיש.

— איך זאָל גאָר טון? אי דהאָב אויך גאָרנישט געטון, אַז דער ענין זאָל אויסזעהען אַזוי ווי ער איז איצט.

— דו ביזט נישט דאַנקבאַר מאַשע, ביזט געווען אַ פּשוטע נקבה. אַ פּשוטע גאַסען־פרוי און איך האָב געבראַכט דערצו, אַז דו זאָלסט זיין די רייכסטע פרוי אין שטאָט, אַ גראַנד־דאַמע, די פרוי פון באַנקיר ראָזענטאַל.

— הלוואי וואָלט איך דאָס נישט געוואָרען, האָט בערטאַ געזאָגט.

— האָסט צוגעלייגט דערצו דיין באָבעס ירושה.

— אַלזאָ, וואָס ווילסטו ווידער פון מיר זשאָרזש?

— איך וויל, אַז דו זאָלסט מאַכען צו־געלד די הונדערט טויזענד רובעל, אַקציעס, וואָס מיר האָבען גענומען פון דער קאַסע פון דיין מאַנס באַנק.

— ווי אַזוי זאָל איך דאָס טון, האָט מאַשע מיט שרעק געפרעגט, די פּאָליציי ווייסט דאָך וועגען דער גנבה און אומעטום זענען דאָך געווייס געמאַכט געוואָרען בעוואָרענישען נישט צו קויפען די דאָ־זיגע אַקציעס.

— דאָס איז נישט מיין זאַך, איך מוז האָבען געלד און דאָס אַ סך געלד און דו דאַרפסט מיר דאָס צושטעלען.

— איך האָב נישט פון וואַנען צו נעהמען, האָט מאַשע זיך געבעטען, דער באַנקיר ערלויבט מיר מעהר נישט צו נעהמען אַזויפיל געלד, ווי אַמאָל, איך בין איצט זעהר בעגרעניצט.

— דאָס געהט מיך נישט אָן. איך מוז האָבען געלד און האָב כמעט קיין גראָשען נישט. אַלץ, וואָס איך האָב דאָרט געהאַט אין אונזער אונטערנעהמונג האָב איך נעכטען אין אָוונד אויך פערלוירען, איצט האַנדעלט זיך, נישט נאָר וועגען ראַטעווען זיך, נאָר אויך דיך, ווייל סוף־כל־סוף וועסטו אויך מוזען ענטלויפען פון דאַנען.

— טאָ וואָס פאַר אַ עצה האָב איך, פון וואַנען זאָל איך איצט נעהמען די גרויסע סומעס געלד וועלכע דו פערלאַנגסט.

— אויב דו ווילסט נישט מאַכען צו געלד די אַקציעס, האָב איך פאַר דיר אַנ'עצה.

— דהיינו?

— דו זאָלסט מיר אַוועקגעבען אַלע דיינע בריליאַנטען, וועלכע דו האָסט.

— דער באַנקיר וועט דאָך דאָס בעמערקען..

— וועגען דעם, זאָלסטו נישט טראַכטען, אויף דעם וועלען מיר שוין געפינען אַ תירוץ, דעמאָלט ווען מיר וועלען דאַרפען.

— גוט, דו בעקומסט דאָס אַלץ, וואָס איך האָב מיר איז אַלץ איינס, איך וועל דיר אַלץ אָפּגעבען, אָבער ראַטעווע מיך אַרויס פון דער לאַגע, אין וועלכער איך געפין זיך.

— דאָס דאַרפסט איהר זיך פערלאָזען אויף מיר, איך האָב שטענדיג אַזוי אויסגערעהט יעדע געפאַהר, אַז ס'זאָל אונז גאָרנישט קענען שאַדען.

נאָך דעמזעלבען טאָג, האָט מאַשאַ געבראַכט זשאָרזש'ן אַלע איהרע בריליאַנטען און ווערט־פולע זאַכען, וועלכע זענען ווערט געווען אין די שווערע טויזענדער דאָלאַרען.

זשאָרזש האָט דאָס אַלץ צוגענומען און זיך אָנגעהויבען צו גרייטען מיט פרידאַן אין וועג אַריין.

— וואוהין פאָהרסט דו האָט מאַשע געפרעגט.

— מיר מוזען אַוועקפאָהרען אויף עטליכע טעג כדי דאָ זאָל זיך עפּעס בערוהיגען.

— און וואו לאָזט איהר מיך איבער?

— איך קען דאָך דיך נישט מיטנעהמען, דיין אַוועקפאָהרען וואָלט דאָך זיכער געוואָרפען אַ חשד אויף דיר.

(פאָרטזעצונג קומט).

גרויסע דיסקוסיע וועגן נייעם זעלבסט-פערוואלטונגס-געזעץ

אויף דער נעכטיגער זיצונג פון שטאט-ראט

שטאט-ראט פערלאנגט ביליגער צו מאכן דעם טראמוואי-טאריף

אויף דעם ערשטען פונקט פון דער טאגע-אָרדנונג אויף דער נעכטיגער זיצונג פון שטאט-ראַט איז געשטאַנען די פראגע וועגן נייעם זעלבסט-פערוואַלטונגס-געזעץ, וועלכער ווערט איצט בע-טראַכט אין סיים.

די פראגע איז רעפערירט געוואָרען דורך ראַט-מאַן אַדוו. קעמפנער, וועלכער רעדט בריייט אַרום דעם נייעם געזעץ-פראיעקט, וואָס איז, לויט זיין מיינונג, אַ גרויסער ריקצוג אין דער דעמאָקראַטישער אויפפאַסונג פון דער זעלבסטפערוואַלטונג. דער נייער געזעץ-פראיעקט רויבט אַוועק יעדע זעלבסטשטענ-דיגקייטען פון די שטאַט-ראַטען און מאַגיסטראַטען. ער לעגט פאָר אין נאָמען פון די סאָציאַליסטישע פראַקציעס אָנצונעהמען פאָלגענדע רעזאָלוציעס.

„די אינטערעסען פון די אַרבייטענדע מאַסען ענטשפרעכט אַ דעמאָקראַטישע זעלבסטפערוואַלטונג, וועלכע ענטשטעהט פון די וואַהלען פון דער גאַנצער בעפעלקערונג, וועלכע איז געשטיצט אויפ'ן ווילען פון די פאַרשטעהער, וועלכע זענען פעראַנטוואָרטליך פאַר די וואַהלער וואָס זענען נישט געבונדען דורך די אַדמיניסטראַציע-אָרגאַנען, אַ זעלבסטפערוואַלטונג וואָס האָט ברייטע קאָמפעטענצען אין די אַלגעמיינע און פינאַנציעלע געביטען פון דער זעלבסטפערוואַל-טונגס-ווירטשאַפט.

דער נייער רעגירונגס-פראיעקט, וואָס איז אַ-ריינגעטראָגען געוואָרען אין סיים פערניכטעט די יסודות פון דער דעמאָקראַטישער זעלבסטפערוואַל-טונג: 1) דאָס איינפיהרען ביי די וואַהלען צום שטאַט-ראַט די פערטיילונג אויף קרייזען, וועלכע דאַרפען בעשטימט ווערען דורך די אַדמיניסטראַציע אַמטען, געבען דער רעגירונג די מעגליכקייט שוין פון פריהער צו האָבען אַן איינפלוס אויף די וואַהלען די פאַרשריפטען וועגען די וואַהלען אַליין זענען שטאַרק איינגעענגט, אַ גרויסער טייל בעשטימונגען ווערט איבערגעלאָזען פאַר די רעגולאַמינען, וועל-כע ווערען אויסגעאַרבייט דורך דער אַדמיניסטראַ-טיווער מאַכט. דער געריכטס-פאַקטאָר איז פערביטען געוואָרען מיט דער אַדמיניסטראַטיווער מאַכט ביים דעצידירען וועגען דער גילטיגקייט פון די וואַהלען צוליב אַנקלאַגען, וועלכע קומען אַריין נאָך די וואַה-לען. איינגאַנצען נישט גערעכט ווערט צוגענומען דאָס אַקטיווע וואַהל-רעכט ביי בירגער פון 21 ביז 25 יאָהר און פאַסיווע וואַהל-רעכט ביי בירגער פון 25 ביז 30 יאָהר, וועלכע זענען שוין אינגאַנצען ראוי צו האָבען די פונקציע פון אַ ראַטמאַן אָדער אַ מאַגיסטראַט-מיטגליד. דער סיסטעם פון פראָפאָרצ-יאָנעלע וואַהלען, וועלכער האָט אויף אַ גערעכטען אופן פערטיילט די מאַנדאַטען איז פערביטען געוואָ-רען דורך אַ סיסטעם פון בעגרעניצטער אָפּשטימונג וואָס לאָזט זיך מיט גאָרנישט בעגרינדען. נישט גע-קוקט אויף דער נויטווענדיגקייט צו שאַפען אַ שטענ-דיגע מעהרהייט אין שטאַט-ראַט, האָט מען אויס-געבויט אַ ברעמזע פאַר אַזאַ מעהרהייט דורך דער בעשטימונג, אַז דער וועהלער קען אויפשרייבען אויפ'ן צעטעל נאָר דעם פאַמיליען-נאָמען פון אַ העלפט קאַנדידאַטען אויף די מאַנדאַטען, וועלכע ס'האָט דער געגעבענער קרייז.

2. ס'איז בעגרעניצט געוואָרען די זעלבסטשטענ-דיגקייט דורך דעם פערלאַנג צו בעשטעטיגען דורך דער אויפזיכטס-מאַכט, פיל בעשלוסען פון שטאַט-ראַט און אויך דורך דער מעגליכקייט אָפּצושאַפען די בעשלוסען.

3. דער אויספיהרונגס-אָרגאַן (מאַגיסטראַט) ווערט אינגאַנצען אָפּהענגיג געמאַכט פון דער רע-גירונגס-מאַכט; א) דורך דער נויטיגקייט צו בע-שטעטיגען די מיטגלידער פון מאַגיסטראַט, ב) דורך איינפיהרען אַ פראבע-צייט פאַר זיי, ג) דורך בעזיי-טיגען זיי פון אַמט אָהן דיסציפּלינאַר-געריכט.

דאַגעגען איז דער מאַגיסטראַט אומאָפּהענגיג געמאַכט געוואָרען פון שטאַט-ראַט, בעזונדערס אין דער צווייטער העלפט פון דער קאַדענץ פון מאַגי-סטראַט (די קאַדענץ פון מאַגיסטראַט איז 10 יאָהר, פון שטאַט-ראַט נאָר 5 יאָהר), אַזוי אַרום וועט אין דער צווייטער העלפט דער מאַגיסטראַט זיין אַ נישט געוועהלטער.

4. ס'איז פערקלענערט געוואָרען די בעדייטונג פון מאַגיסטראַט אַלס קאָלעגיום און מ'האָט פערקלע-נערט דעם אויטאָריטעט פון איהרע מיטגלידער דורך איבערגעבען דעם מאַגיסטראַט די אויבער-מאַכט איבער זיי, די פראָפּאָרציאָנעלע וואַהלען פון לאַווני-קעס האָט מען פערביטען בנוגע די פאַכמענישע לאַווניקעס מיט מעהרהייטס-וואַהלען, אַזוי אַרום וועט נישט מעגליך געמאַכט ווערען דער אנטייל אין מאַגי-סטראַט דורך גרופּירונגען וואָס געהערען נישט צו דער מעהרהייט, מ'האָט איינגעפיהרט אַ בילדונגס-צענז פאַר די מאַגיסטראַט מיטגלידער, נישט דערלאָ-זענדיג קיין פעהיגע מענשען אין די מאַגיסטראַטען.

די דערמאָהנטע בעשטימונגען בעווייזען, אַז דאָס אָננעהמען דעם רעגירונגס-פראיעקט, וואָלט געמאַכט פון די שטאַט-ראַטען נאָר אינסטיטוציעס, וועלכע וואָלט געקענט אַרויסזאָגען אַ מיינונג און פון די מאַגיסטראַטען אָרגאַנען, וועלכע וואַלטען אונטער-ליגען דער רעגירונגס-אַדמיניסטראַציע.

דורך פערגרעסערען דעם עלטער פון די וואַהל בערעכטיגטע דורך פערטיילען די שטאַט אויף וואַהל-קרייזען, דורך אָפּשאַפען די פראָפּאָרציאָנעלע וואַה-לען, שטרעבט דער פראיעקט צו פערקלענערען די פאַרשטעהערשאַפט פון די אַרבייטענדע מאַסען און פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען, שטרעבט צו פריווילעגירען די בעזיצענדע שיכטען.

דער פראיעקט איז איינער פון די ערשיינונגען פון דער סאַנאַציע פּאָליטיק.

דער לאָדזער שטאַט-ראַט אַלס רעפּרעזענטאַנט פון דער לאָדזער אַרבייטער בעפעלקערונג זאָגט זיך ווי אַמקאַטעגאָרישסטען אַרויס געגען דעם פראיעקט, וועלכער איז אַנ'אַטענטאַט אויף די אויסגעקעמפטע זעלבסטפערוואַלטונגס-רעכט.

דער שטאַט-ראַט פאָדערט אויף דעם מאַגי-סטראַט איבערצושיקען די דאָזיגע מיינונג פון שטאַט ראַט דעם אינערן-מיניסטער און אַלע פּאָליטישע קלובען פון סיים און סענאַט.

נאָכ'ן רעפעראַט פון ראַטמאַן קעמפנער נעהמט אַ וואָרט ראַטמאַן מילמאַן, וועלכער זאָגט, אַז ס'איז קלאָר פאַרוואָס די רעגירונג איילט זיך גראַד איצט צו מיט דעם דאָזיגען פראיעקט, ס'איז דאָך איצט אין פּוילען פערהאַן וויכטיגערע זאַכען, די אַרבייטסלאָזיג-קייט איז דאָך נישט קלענער געוואָרען, די אָרימקייט איז גרויס און אין סיים רעדט מען וועגען דעם אַמ-ווייניגסטען, ס'האַנדעלט זיך וועגען דעם, אַז מ'וויל צונעהמען די רעכט פון אַרבייטער-קלאַס, כדי ער זאָל נישט קעמפען פאַר דיינע בעדערפנישען. ראַטמאַן מילמאַן קריטיקירט דאַן זעהר שאַרף דעם נייעם זעלבסטפערוואַלטונגס-געזעץ.

ראַטמאַן מינצבערג ערקלערט, אַז די זעלבסט-פערוואַלטונג איז טאקע אַ וויכטיגע, אָבער צוליב דעם וואָס די רעזאָלוציע וואָס די מעהרהייט האָט פאָר געלעגט, איז אַ ריין פּאָליטישע, וועט זיין פראַקציע נישט אָנטיילנעהמען נישט אין דער דיסקוסיע און נישט אין דער אָפּשטימונג.

ראַטמאַן האַלענדערסקי אונטערשטרייכט, אַז ער איז נישט מסכים מיט דער מאָטיווירונג פון דער רעזאָלוציע אין דער איצטיגער צייט פון אַרבייטס-לאָזיגקייט און קריזיס וויל מען אוועקנעהמען די מעגליכקייט פון אָפּקעגענשטעלען זיך, דער איצטיגער פראיעקט שטרעבט צו פערשפען די נאַציאָנאַלע מינ-דערהייטען, וועלכע וועלען נישט קענען זיין ענט-שפרעכענד פערטרעטען אין די שטאַט-ראַטען, ער קריטיקירט דאַן אויספיהרליך דאָס געזעץ און האַלט, אַז מ'דאַרף געגען דעם שטאַרק פראָטעסטירען.

די ראַטמענער פּאַגאַנאָווסקי און וואָיעוואָדזקי האַלטען, אַז ס'מוזען קומען ענדערונגען אין זעלבסט-פערוואַלטונגס-געזעץ, אָבער נישט דאָ איז דאָס אָרט צו רעדען וועגען דעם, דאָס דאַרף איבערגעלאָזען ווערען פאַר דעם סיים, זיי לעגען פאָר אינגאַנצען איבערצורייסען די דיסקוסיע.

ראַטמאַן ביאַלער האַלט, אַז דאָס יודישע בירגערטום האָט געהאַט אַ סענטימענט פאַר די ליבקע גרופּירונגען, דער סענטימענט איז אָבער אַראָפּגע-ריסען געוואָרען דורך די דאָזיגע גרופּירונגען אַליין און דורך זייער בעהאַנדלונג, דער רעדנער האַלט, אַז דער הויפּט-פונקט וואָס בעטרעפט די יודישע בעפעלקערונג איז די פערטיילונג די שטאַט אויף ראַיאָנען, וואו די יודישע בעפעלקערונג וועט אויס-געליפערט ווערען דעם ווילען פון אַ בעאַמטען. ראַטמ. ביאַלער האַלט אָבער אויך, אַז מ'קען נישט איצט גע-נוי דיסקוטירען וועגען ענין, מען מוז זיך ערשט גענוי בעקענען מיט'ן גאַנצען געזעץ.

דאָס לעצטע וואָרט האָט דער רעפערענט קעמפ-נער, ער ווייזט אָן, אַז קיין איין רעדנער האָט זיך נישט אַרויסגעזאָגט פאַר דעם נייעם פראיעקט, ע-ליכע ראַטמענער האָבען זיך בלויז געוואָלט אַרויס-דרעהען פון דער דיסקוסיע. ער איז מסכים איבער-צושיקען דעם ענין אין דער קאָמיסיע פון אַלגע-מיינע ענינים בתנאי, אַז ער זאָל צוריקקומען אין שטאַט-ראַט, נישט שפּעטער ווי אין צוויי וואָכען אַרום.

צום סוף פון דער זיצונג איז בעטראַכט געוואָ-רען דער דרינגענדער פאָרשלאַג פון נ.פ.ר., אַז די פאָרשטעהער פון מאַגיסטראַט אין דער פערוואַלטונג פון דער טראַמוואַי-געזעלשאַפט זאָלען אויפהויבען די פראגע פון ביליגער מאַכען די טראַמוואַי-בילעטען.

דער פאָרשלאַג ווערט מאָטיווירט דערמיט וואָס די פּרעקוועניץ אויף די טראַמוואַיען איז געפאַלען איבער-גאַנצען מיט 9 פּראָצענט, בעת די לוינען פון די אַרבייטער זענען רעדוצירט געוואָרען מיט אַנ'ערך 30 פּראָצענט. די פערדינסטען פון די אַקציאָנערען וועלען איצט אין דער שווערער צייט נאָך גרעסער ווערען. די בעפעלקערונג איז אָבער פעראָרימט און קען נישט צאָהלען די איצטיגע פּרייזען אויף די טראַמוואַיען, ס'ווערט דעריבער פאָרגעלעגט, אַז אַ טראַמוואַי-בילעט זאָל קאָסטען 20 גראָשען און דער הנחה-טאַריף זאָל חל זיין ביז 9 אַ זייגער איידער-פריה, דער פאָרשלאַג ווערט אָהן דיסקוסיעס אָנגע-נומען.

מיט דעם ווערט די זיצונג שפּעט ביינאַכט גע-שלאָסען.

רעגיסטרירט אייערע ראדיא-אפאראטען

עס דראָהט זעהר א הארבע שטראָף

די לעצטע צייט זענען די געריכטען פול מיט ראַדיאָ-פּראָצעסען. אויפ'ן גרונד פון די פּראָ-טאָקאָלען, וואָס די קאָנטראָלערען פון פּאָסט- און טעלעגראַפען-אַמט האָבען צונויפגעשטעלט געגען די אַזוי גערופענע „ראַדיאָ-האַזען" זענען זיי אָנ-געקלאָגט געוואָרען אין געריכט, פאַר האָבען אַ ראַדיאָ-אַפּאַראַט אָהן דער געהעריגער ערלויבניש און הערען ראַדיאָ, נישט אַריינטראָגענדיג פּריי-הער דעם חודש-אָפּצאָהל. די געריכטען האָבען לעצטענס, פאַר עובר זיין אויף די דאָזיגע פאָר-שריפטען אַרויסגעגעבען זעהר הארבע שטראָפען ביז 5000 זלאָטעס און אַפילו תפיסה

מיר ראַטען די אַלע פון אונזערע לעזער, וואָס האָבען נאָך נישט פעררעגיסטרירט זייערע אַפּאַראַטען, זיי זאָלען עס נישט פערנאַכלעסיגען און שנעלער פעררעגיסטרירען זייערע אַפּאַראַטען. פון אַזאַ פּשוטער פערנאַכלעסיגונג קאָן מען האָבען פיל אינאַנגענעהמליכקייטען.

אין לאָדז קאָן מען פעררעגיסטרירען דעם ראַדיאָ-אַפּאַראַט אין יעדען פּאָסט-אַמט. ביים רע-גיסטרירען זיך זענען נישט נויטיג קיין שום פאָרמאַליטעטען אָדער דאָקומענטען, מען דאַרף בלויז אויספילען אַ בלאַנקעט, וואָס מען בעקומט פאַר 1 זלאָטי אין פּאָסט אַמט.

מען פארשט נאך אלץ דעם ענין

קאטאסטראפעס הינטער ראגאוו

(א) דער פּראָקוראָר ביים לאָדזער קרייז-געריכט אינפאָרמירט, אַז אַ מיניסטעריאַלע קאָמי-סיע אין 2 ספּעציאַליסטען פּראָפעסאָרען פון וואַר-שאַווער אוניווערזיטעט (אַלס עקספּערטען) איז געקומען צום ענדגילטיגען אויספיהר, אַז די לעצ-טע קאַטאַסטראָפע הינטער ראָגאָוו איז בלי ספק אַ רעזולטאַט פון אַנ'אַטענטאַטערישער אַרבייט.

די קאָמיסיע האָט פעסטגעשטעלט, אַז די שינעס זענען פונאַנדערגעשרויפט געוואָרען נאָך פאַר דער קאַטאַסטראָפע.

הערש האט דערמארדעט מאיר'ן

דער „קין" לייקענט אין זיין פערברעכען

(2) דעם 15 יאַנואַר ה. י. אין אָוונט האָט דער 19-יאָהריגער מאיר גאָלדבערג (פון וואָלבאָר-סקאַ 31) בעקומען אַ קויל אין פּלייצע, פון וועל-כער ער איז דעם 4 ד. ח. געשטאָרבען אין שפּי-טאָל. פּאָליציי האָט פעסטגעשטעלט, אויף עדות פער-זיכערן, אַז דער מערדער איז זיין ברודער, הערש גאָלדבערג. ער לייקענט אָבער אין זיין פערברעכען. דערווייל זיצט ער.

היינט פארלעזונג פון ד"ר ווילהעלם פאללעק

היינט, דינסטאַג, 8,30 אָוונט קומט פאָר אין דער פאָלקס-אוניווערזיטעט ביי דער ציוניסטי-שער אָרגאַניזאַציע (שרודמייסקאַ 29) אַ פאָרלעזונג אין דער פּוילישער שפּראַך פון ליטעראַטור-קריטי-קער און טעאַטער קענער ד"ר ווילהעלם פאָללעק א. ד. ט.: „די פאַציפיזם אידעע אין דער אייראָ-פּעאישער ליטעראַטור.

די פאָרלעזונג וועט געוויס פּראָאינטערעסירן די ברייטע צוהערער-קרייזען.

דער „ארדט" שפילט

די לעצטע טעג דעם איצטיגן פראגראם

די פאָרשטעלונגען פון דער אויסערגעוועהנ-ליך ערפאָלגרייכען פּראָגראַם א. נ. „מ'לאַכט פון דער וועלט" האַלטען ביים אַראָפּנעמען ווערען פון אַפיש. און ווייל ער וועט נאָך געציילטע טעג געוויזען ווערען, זענען איצט גילטיג הנחות פאַר מיטגלידער פון פערשידענע געזעלשאַפטען און פּראָפעס. פעראיינען, וואָס האָבען נאָך לעת עתה נישט בעוויזען צו זעהן דעם פּראָגראַם.

היינט ווערט געשפּילט 1 מאָל – 9.45 אין אָוונט.

ראדיא-פראגראם

דינסטאג, דעם 9 פעברואר 1932

11,45 פּרעסע איבערזיכט. 11,58 צייט-סיג-נאַל. 12,10 גראַמאָפאָן. 3,45 בערזע און קאָמוני-קאַט פאַר פישער און שיפער. 3.50 פּראָגראַם פאַר קינדער. 4.40 פאָרלעזונג. 4,40 גראַמאָפאָן. 5,10 פאָרלעזונג. 5.35 קאָנצערט. 6,50 פערשידענעס. 7.15 קאָמוניקאַט פון דער לאָדזער האַנדעלס-קאַ-מער. 7,30 רעפּערטואַר. 7.45 ראַדיאָ-פּרעסע. 8 00 פאָרלעזונג. 8 15 לייכטע מוזיק 9,10 פּאָסט-קעס-טעל. 9,25 קאָנצערט. 10,40 קאָמוניקאַטען. 10.50 טאַנץ מוזיק

16.20 פר' פּאַוולאָווסקאַ וועט בעקענען די ראַדיאָ-הערער מיט דעם טראַגישען גורל און לעבען פון לאָרד בייראָן, דעם קעניג פון די ראָמאַנטישע פּאָעטען 17.10 וועט ה' ניטש אויפקלערען די בעדייטונג פון פּוילען אַלס אינדוסטריעל לאַנד 17.35 אונטער דער לייטונג פון ה' פיטעלבערג – אַ סימפאָנישער קאָנצערט. ציערשט די „קלאַסישע" סימפאָניע פון פּראָקאָפיעוו הגם די דאָזיגע סימ-פאָניע טראָגט אַ היסטארישע מאַסקע, דיגט זי דאָך אַלס קלאַסיש ביישפּיל פון דער נייער מאָדערנער מוזיק. דערנאָך וועלען מיר הערען די בעקאַנטע „סערענאַדע" פון קאַסעלי און צום שלוס דעם באַ-לעט „די וועבער" פון מאַקלאַקעוויטש. אַלס סאָ-ליסט טרעט אַרויס דער בעקאַנטער פידלער יוסף קאַמינסקי, וועלכער וועט אויספיהרען דעם שיינעם און זעלטען געשפּילטען פידעל-קאָנצערט פון לאַלאָ.

מעלדונג

פאָלקס-אוניווערזיטעט ביי דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין לאָדז

היינט, דינסטאַג, 9/2 8.30 אָוונט אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע שרוד-מייסקאַ 29 פאָרלעזונג אין דער פּוילישער שפּראַך א. ד. ט.: „די פאַציפיזם-אידעע אין דער אייראָ-פּעאישער ליטעראַטור. רעפערענט ד"ר וו. פאָללעק.

לאָדזער יודישער קאַמעראַל-טעאַטער

אַלטע 1-טער מאַי 2. דיר.: דוד צעלמייסטער און א. בעומאַ.

גאַסטשפּילן פון לאָדזער קאַמעראַל און קליינקונסט-טעאַטער „אַררט"

קינסטל. אָנפ.: מ. בראָדערזאָן.

היינט, דינסטאַג-1 פאָרשטעלונג: אָנהויב 7.45 אָוונט

לעצטע טעג! 69 מאָל! פון 24-טען רעקאָרד-פּראָגראַם א. נ.

מ'לאַכט פון דער וועלט

אין 2 טיילן 14 בילדער

טעקסטען: מ. בראָדערזאָן, י. אַבערושאַנעק, ש. א. לישעל. מוזיק: דוד ביינעלמאַן, מאַק-דאָוועל און פאָלקס-מאָטיוען. דעקאָראַציעס און קאָסטיומען: דינה מאַטיס. רעזשי ש. דזשיגאַן און י. שומאַכער. בינע-אינכמעקציע: מ. קאָן.

עס בעטייליגען זיך (לויט א"ב): ש. גאָלדשטיין, מרים דאָלסקאַ, ש. דזשיגאַן, שיינע מרים, צילי סטאָל, מ. פעטערמאַן, מ. פּולאָווער, מ. קאָן, י. שומאַכער, י. שיפער און אַ טאַנץ-קוואַרטעט

די קאַסע איז אָפען פון 6 אַ זייגער אין אָוונט.

קירצליך פּרעמיערע פון 25-טען יובליי-פּראָגראַם פון „אַררט".

קלאנג־קינא־טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26

היינט און פאלגענדע טעג!
די לאנג־ערווארטעטע פרעמיערע
Hai Tang
מיט דעם כינעזישען פילם־שטערן
Anna May Wong
אין דער הויפט־ראלע
אויסער׳ן פראגראם: קלאנג־צוגאבע
דער זאל איז גוט בעהייצט.
אנהויב אין געוו. טעג 4 נאכמ. שבת, זונטאג 12 בייטאג.

די עלעגאנטסטע
דאמען־טאשן

וואליזען אין פערשידענע סארטען
צו די ביליגסטע פרייזען בעקומט מען נור ביי די בעקאנטע פירמע
L. Herszfinger
לאדז, פילסודסקיעגא 44
געדענקט די אדרעס! רעיעלע בעהאנדלונג!

כעמיש־
באקטעריאלאגישע
לאבאראטאריע
פון מאגיסטער
נ. שאץ
פיעטריקאווער 37
פראנט, 2 שטאק.
אנאליזען פון קאל, אורין
לייכעך און אנד.
מעסיגע פרייזען.

ENGLISH
פאראנפאנגער און פארט־
געשריטענע. קאנווערסא־
ציע, ליטעראטור
צו צוגענגליכע פרייזען
ערטיילט א פעהיגער פע־
דאגאג. — אפערטען אין
אדמיניסטר. פאר „Mir".

ביכער
א הילים
אויסצולייענען!
פוילישע און יודישע בי־
כער גיב איך א היים
אויסצולייענען צו די
ביליגסטע פרייזע.
אויף חודש און שטיק
איהר קריגט אויך צו קויפען
ביליג דאקטארסקע ביכער.
טעאטער־פיעסען און לידער,
צו בעקומען ביים צייטונג־
פערקויפער וועלניאזש
אלטע־שטאט 1.

ארטאפעדישע אנשטאלט

זיכערע הילף און א רפואה
אהין א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט־פערגיס־
טונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער,
פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויסערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, הייל דער ווינקעל־
בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען־קאפ, אדער אזוי
ווי א וואסער־קאן: און עס פאלט אריין אין דעם פום און
דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען
די קישקעס ווערט ער גראבגו און שטערבליך. ספעציעל
געמאכטע הייל־באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע
פראקטיק מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דיפלאמירטע
פראפעסאר דאקטאר בראכורעהיינג בעשטעטיגען וזכער דעם
א ווערטען און נעפעהרליכסטע ברוך, אויך פאר הויקערס
רעמונגען מיט הייל־גארטען און אפאראטען פאר פערקרומטע
פוס און פלאט־פוס ספעציעלע איינלאגען אין די שיך, קינסטליכע גלידער פיס און הענט, גומענע זאקען,
פאר די גרעסטע קראנקע אדרעו. ספאנ יגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אווענד.

ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT, Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאמען
האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס־פראפעסארען: פראפ. ד״ר באראנאש. פראפ.
דר. י. מארישלער, פראפ. ד״ר בר. קיפלאנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען־קאסע

דאנקזאגונג.
אויף דעם וועג דריק איך אוים מיין הארציגע דאנקבארקייט דעם ה׳ ד״ר. י. ראפאפארט אין
לאדז, וואולטשאנסקא 10, פראנט פארטער, פאר זיין וארגפעלטיגע צופאסונג פון באנדאזש לויט זיין פאר־
מארע מיין 8־יעהריג זוהנדעלע. אזוי ארום האט ער בעפרייט מיין זוהן פון א שווערער אפעראציע. היינט
פיהלט זיך מיין זוהן זעהר גוט און איך דאנק איהם הארציג דעם גרויסען ספעציאליסט.
רויטמאן יענקעל, לאדז, קילינסקיעגא 40, אפיציגע, 2 שטאק (צעגעלניאנא 35)

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט־
קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער־שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום־טוב פון 9—1 פארם.
בעזונדערער ווארטע־זאל פאר פרויען.

Dr. med.
M. Lerner
ספעציאליסט פאר קינדער־קראנקהייטען
זאכאדניא 64, טעל. 113-09
נעמט אן פון 3 – 5 נאכמ. 181

Dr. med. 370
H Słobodski
ספעציאליסט פאר איינגעווייד־קראנקהייטען
פעטריקאווער 66 טעל. 241-27
נעהמט אן פון 12—1 און פון 3 – 4.30

Dr. med.
REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 20193
ספעציאל־ארצט פאר מענער־שוואכע־בעהאנדלונג
נעהמט אן פון 8—11 פריה און פון 5—8 אווענד.
זונטאג און יום־טובים פון 9—1 בייטאג.

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
פאר א אנאנס ביז 15 ווערטער

לאקאלען
א האלב געוועלב מיט א שויפענסטער אויף
פיעטריקאווער 175 A, איז פון זאפארט אבצוגעבן.
צו ערפאהרען אויפ׳ן ארט, אין שירם־געשעפט. 883

צו א בשותפות דיגען צימער ווערט געזוכט
א סאלידער קאוואליר. ערקינדיגען זיך ביז 10 פריה
און פון 6-7 אווענד, גדאנסקא 24, וו. 9. 816

Do sprzedania sklep, warsztat, pokój i kuchnia, róg Andrzeja i Wólczańskiej 69.
833

פערשידענעס
א קוואליפיצירטע גארסעטשארקע לערנט אויס
דאס פאך אין א קורצע צייט אויף לייכטע בעדינ־
גונגען. צו ערפאהרען אין אדמיניסטראציע פון
דער צייטונג. 829

---

44 וויכטיג פאר מחותנים! 44
קויפט נישט קיין
מעבעל
בעפאר איהר איבערצייגט אייך
נישט אין מיין מעבעל־געשעפט
Ch. ŁAZNIK
44 גדאנסקא (דלוגא) 44
טעל. 162-56
נאר ביי מיר קענט איהר בעקומען פערש. מעבעל
שעהן, גוט און ביליג.
בעמ.: בקויף אויך געניצטע מעבעל,
דיוואנעס א. ז. וו.
קומט און איבערצייגט אייך!
44 44

— דורך — עברי 3 חדשים
פון א־ב ביז עברי און דאווענען דורך 3 חדשים
ווערט געלערנט מיט קינדער פון 4 יאהר אן
דורך מלמדים־ספעציאליסטען אין דעם
בעוואוסטען רעליגיעזען
גן־ילדים פרעבעל־שולע
ביים בית־ספר „תורה־ודעת"
פל. וואלבאשטשי (נייע שטאט) 6
קינדער פון 4 ביז 8 יאהר ווערען אהיימגעפיהרט
דורך א ספעציעלען מענש.
איינשרייבונגען ווערען אנגענומען פון 11—1 מיטאג.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים־ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר וועגערישע הויט־קראנקה.
און מענער־שוואכע אנאליזען פון בלוט
און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער.
קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא־
לאגישע און נערוועז־קראנקהייטען.
קווארץ־לאמפ. עלעקטרישער
הייל־קאבינעט קאסמעטיק.
— — טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אווענד. — —
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ.
נעמט־אן א פרוי־דאקטאר נור קינדער און פרויען
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
— בעזונדער ווארטע־צימער פאר פרויען —
וויזיט 3 זל.

Dr. med.
H. LUBICZ
ספעציאליסט פאר הויט־, וועגערישע און
געשלעכטס־קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43) טעל. 141-32
עמפאנגס־שעה׳ן 8 – 10, 12 – 2 און 5 – 8, זונטאג
אין יו״ט 9—1. פאר דאמען בעזונדערער איינגאנג.

אכטונג, געעהרטע קונדשאפט!

דערמיט מאך איך בעקאנט,
אז איך האב אין מיין פריז־
איבערגענומען
הערן און דאמען־פריזיר־סאלאן
זאכאדניא 16 16
צוליב׳ן קריזיס פערקלענערט די פרייזען.
ראזירען מיט קעלניש־וואסער . 30 גר.
שערען . . . . 50 גר.
איך עמפפעהל מיך דער ג. קונדשאפט. מיט אכטונג
פריזיער־אינהאבער
„MORYC" 278

„SANATO"
כירורגיש־וועכנעריז־אנשטאלט
אגראדאווא 10, טעל. 213-57
1־טע און 2־טע קלאס
גינעקאלאגיש־וועכנעריז־
אבטיילונג
ד״ר מעד. ש. איינער, ד״ר מעד. י. בוים, ד״ר מע
רייטלער־סוריאנסקא ד״ר מעד. וו. אייכנער
פרייז פון א געבורט
אין 2־טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס־מיטלען
200 זל.
אויפזיכט איבערן קינד ד״ רמעד. י. פאלאאקוו
כירורגישע אפטיילונג פון ד״ר מעד. מ. קאנטאר.

DR. MED. J. LUBICZ
כירורג־ארטאפעד
פאלודניאווא 9, טעל. 183-17
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען,
פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער
איינגענע פראצאהוניע פון זעמפליכע ארטאפעדישע
אפאראטען וו: וואלאדקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע
הענט און פיס, גארסעטען א. ז. וו.
נעהמט אן פון 2.30 ביז 4.30 נאכמיטאג.

Dr. Różaner
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט פון הויט און וועגערישע קראנק־
הייטען, מענער־שוואכע און קינדערלאזיגקייט
נארוטאוויטשא 9, טעלעפאן 128-98
נעמט אן פון 8—10; 4—8 אווענד.
זונטאג פון 9 ביז 10 פריה.

יעדער איינציגער
האט זיך אי־
בערצייגט,
אז פאר
מעבעל
דיוואנעס, פעלצען, נייה־מאשינען, גארדעראבען אז״וו
צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן שענקעוויטש 23
טעלעפאן 00—191.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצטע
מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

טוך־ און קארט־לאגער
Sz. Maroko
לאדז, נאוואמיעסקא 2,
פראנט, 1־טער שטאק, טעל: 159 43
עמפפעהלט צום פריהלינג־ און זומער־סעזאן א
גרויסען אויסוואהל פון די נייעסטע און בעסטע
דאמען־ און הערען־שטאפען.
פאר שניידער – ספעציעלער ראבאט. 627

---

2 pokoje
z umeblowaniem lub bez z używalnością kuchni i telefonu, elektryczności i gazu dla młodego małżeństwa, **do wynajęcia.**
Wiadomość tel. 224-49. 704

קרעטשניצע
פון דאקטוירים־ספעציאליסטען
11 בזשעזשינער 11
טעלעפאן 63־137
ס׳נעהמען אן דאקטוירים פון אלע ספעציאליטעטען
חאלינסקי, זאלצוואסער, לובימש, סלא־
באדסקי, סערשנער, טייפמאן, שטירגעלד,
שמערלאווסקי.
ווי אויך וויזיטען אין שטאט.
עלעקטריזאציע, אנאליזען, דענטיסטישער קאבינעט

Dr. Z. Rakowski
ספעציאליסט פאר אוירען, נאז, האלז
און לונגען־קראנקהייטען
11־טען ליסטאפאד 9
קאנסטאנטינער טעלעפאן 127-81
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן
אין ״קרעטשניצע״ זגערזשער 17 פון 10 — 11 און פון 2 – 3

אבאנעמענטס־פרייז: אין לאדז – 5 זל. א חודש מיט צושטעלען א היים. אויף דער פראווינץ 6—
א חודש אין אויסלאנד – 8 זל.
פאר׳ן אינהאלט און ערבינען פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך
די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען־פרייז: ב״ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו״ט—24 גר. אין מיטן דיים 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 . . . . . —60 . . . . . 4 .
נאכ׳ן טעקסט—12 . . . . . —18 . . . . . 8 .
[illegible] 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. פאמילארען—10 גר. [illegible]

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Braustowski i D. Zilberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Koslmer